Ao. 1829. No. 102.

GRONINGER COURANT.

Dingsdag *den 22 December.*

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Op hooger order wordt met de *groote* en *kleine Spilsluizen* te Groningen gestroomd. Weshalve een ieder wordt gewaarschuwd, om zich zorgvuldig te wachten op het *Punter diep*, het *Horensche diep*, het *Winschoter diep* en de daarmede in verband staande vlakten.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat op Dingsdag, den 22 December 1829, des voormiddags te elf uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, door H E. A. Gecommitteerde, op nadere approbatie, publiek zullen worden verpacht de navolgende objecten:

1. *Het Moddergeld.*
2. *Het Kraangeld.*
3. *Het contingent of eenvierde der Vrachtloonen van het Veer van Groningen op Winschoten en Noordbroek en vice versa.*
4. *Idem van Groningen op Veendam en de Wildervank.*
5. *Idem van Winschoten op Langakkerschans.*
6. *Het Vallaat te Zuidbroek.*

Alsmede uit te besteden *het leggen van een Turfriool langs het Wandelpad op de Noorder Begraafplaats.*

Waarvan de Conditiën van heden af ter Stads Secretarij ter lezing liggen,
Groningen den 10 December 1829.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend. dat op Dingsdag, den 29 December 1829, des voormiddags te elf uren, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad, door H E. A. Gecommitteerde, op nadere approbatie, publiek zullen worden verpacht de navolgende objecten, als:

1. *De Zitplaatsen in het Stads gestoelte in de Nicolai kerk te Appingedam.*
2. *Het Vallaat te Martenshoek.*
3. *De Jagt in de Koloniën van het Hoogezand, Sappemeer, enz.*
4. *Het Grasgewas in het Foxholster Bosch.*
5. *De Visscherijen buiten en in de Stad*, en
6. *Het Stedegeld voor de Paardenmarkten.*

Waarvan de Conditiën, van heden af, ter Stads secretarij ter lezing liggen.
Groningen den 17 December 1829.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

De ADMINISTRATEUR VAN 's RIJKS SCHATKIST in de Provincie *Groningen* adverteert, dat bij hem ontvangen zijn de Betaalsrollen wegens Traktementen, enz., over het vierde Kwartaal van den Jare 1829, aankomende de *Regterlijke Ambtenaren — Hoogleeraren — Studenten aan de Hoogeschool — Onderwijzers der Latijnsche Scholen — Hervormde* en *Luthersche Predikanten — Doopsgezinde Leeraren — Ambtenaren der Directe Belastingen — het Kadaster — de Posterijen — Waterstaat — Marine en Koloniën* en van *'s Rijks Munt*; waarvan de Uitbetaling aan de Belanghebbenden op de gewone wijze zal geschieden.

Groningen den 14 December 1829.
De Administrateur voornoemd: BUSCH.

RUSLAND.

PETERSBURG *den 5 December.*

De courant van Tiflis behelst het volgende berigt uit Baschkischet, van den 5 November: „Heden namiddag te 4 uren hadden wij hier eene zonsverduistering, welke ongeveer 4 uren lang aanhield. De morgen was helder en stil; te 11 uren verhief zich een wind, die langzamerhand in kracht toenam. Te 2 uren ging hij tot eenen volledigen storm over, die gansche wolken van stof medevoerde en verscheidene hutten omverwierp. Eindelijk bedekte eene donkere bloedroode schijf de zon, en daarbij bereikte de storm zijnen hoogsten graad, terwijl hij ook weder afnam, naarmate de bloedroode schijf zich van de zon verwijderde.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN *den 13 December.*

Men heeft berigten uit Odessa, van den 25 der vorige maand. Daags te voren, tegen den avond, hadden zich op eenigen afstand van de haven vertoond twee fregatten onder Turksche vlag, welke welhaast bleken de verwachte Turksche schepen te zijn, die bestemd waren tot overbrenging van *Halil*-pacha, den door den Sultan benoemden buitengewonen gezant aan het hof van Petersburg. Deze afgezant bevindt zich werkelijk aan boord van één dier fregatten en wordt vergezeld door *Seid Suleiman Negib*, geheimen raad en zegelbewaarder van den Divan en door een talrijk gevolg, bestaande uit zeventig personen. Bij het afgaan der berigten, was de gezant nog niet aan land gestapt.

FRANKFORT *den 16 December.*

De tijding, dat Giurgewo eindelijk door de Turken verlaten, en, volgens het vredesverdrag, in handen der Russen gesteld is, bevestigt zich meer en meer. De legerkorpsen van de generaals *Kiseleff* en *Geismar* hebben den terugtogt aangenomen, en zijn waarschijnlijk den 19 November bij Sistova en Racova den Donau gepasseerd. Ook het derde legerkorps, hetwelk voor Schumla stond, is opgebroken, en deszelfs voorhoede is reeds de rivier bij Kalarasch overgegaan. Het tweede korps, onder graaf *Pahlen*, heeft Adrianopel verlaten en is den Balkan reeds doorgetrokken. Het hoofdkwartier van den opperbevelhebber zal dezen winter te Selimno gevestigd blijven.

— Volgens handelsberigten uit Konstantinopel, van den 16 November, werden de buitengewone Russische gezanten aldaar van Rodosto verwacht. — Verscheidene Grieksche koopvaardijschepen, die naar Konstantinopel bestemd waren, zijn aan de Dardanellen opgehouden geworden. De kapiteins vervoegden zich daarop te lande naar de hoofdstad, en verkregen, door tusschenspraak van den Engelschen minister, verlof, om met hunne ladingen naar Konstantinopel te komen, doch onder voorwaarde, dat zij hunne nationale vlag niet zouden ophijschen. Reizende Grieken, die met Grieksche passen voorzien zijn, ondervinden wijders geene moeijelijkheden, en men eerbiedigt derhalve het gezag, dat dezelve afgeeft.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN *den 14 December.*

Een der dagbladen kondigt aan, dat de Turksche regering eerlang pogingen zal aanwenden, om eene geldleening in Groot-Brittanje te ondernemen. Zonder voor de waarheid van dit berigt te willen instaan, meent het ministeriëel avondblad, dat, bijaldien Turkije de opbrengst van de regten der havens van Konstantinopel en van Smirna daarvoor wilde verbinden, eene dergelijke onderneming welligt tot stand zoude kunnen worden gebragt.

FRANKRIJK.

PARIJS *den 13 December.*

Volgens berigten uit Rome, van den 30 November, zal aldaar spoedig worden overgegaan tot de heiligverklaring van de welzalige *Clotilda van Frankrijk*, Koningin van Sardinië en zuster der Allerchristelijkste Koningen *Lodewijk XVI*, *Lodewijk XVIII* en *Karel X.* Men verzekert, dat het hof van Turin de honderdduizend Romeinsche kroonen zal geven, waarop de kosten dezer godvruchtige en luistervolle plegtigheid begroot worden.

— Te Havre heeft men, met een van Guayra aangekomen schip, brieven ontvangen tot den 22 October, waarin gemeld wordt, dat *Bolivar* op het punt was, om zich levenslang tot president te doen benoemen, met het regt, om zich eenen opvolger te kiezen. De wetten op den koophandel ondergingen gedurige zeer nadeelige veranderingen, vooral voor de landen, welke geen handelsverdrag met Columbia hebben. Een van overtreding der tolwetten beschuldigd Amerikaansch schip was verbeurd verklaard.

NEDERLANDEN.

GENT *den 16 December.*

Het *Journal de Gand* behelst heden een breed verhaal van de gruwelijke behandeling, welke de jongens in het weeshuis te Gent, onder het bestuur van den abt *Zinzerling*, een der schrijvers van den *Catholique*, hebben ondergaan. Het zal genoeg zijn, daarvan het volgende te melden. De bedsteden in het gesticht zijn van ijzer. Zij, die het ongeluk hadden (hetwelk bij kinderen van 8 à 10 jaren niet vreemd is), dat hun 's nachts het water ontliep, werden, na tot den bloede toe gegeeseld te zijn, op de ijzeren staven van die bedsteden uitgestrekt, en moesten daar zoo, ook in de koudste winternachten, zonder eenig deksel nederliggen. Om gewone vergrijpen op de school te straffen, daartoe waren vijf hokken bestemd, welke in een gewelfd hol van slechts achttien voeten ruimte gemaakt waren. De muren en vloer derzelven waren zeer vochtig. Er kon geene andere lucht binnen komen, dan door eene tralie boven de deur. Een weinig op den grond geworpen stroo was daar de legerstede voor de jonge kweekelingen, die op brood en water gezet werden en er soms weken in moesten doorbrengen. Ieder hok werd door sekreten verpest, en de lucht was er zoodanig, dat de leden van het geregt, bij het onderzoek, er spoedig uit moesten gaan, om adem te scheppen. Tot het straffen van zwaardere vergrijpen diende een nog akeliger hok, de *ijzeren muijte* genaamd, waar de lucht even verpest was, geen daglicht kon doordringen, en de kinderen bovendien door eene menigte ratten geplaagd werden. Verscheidene kinderen zijn door deze behandeling ernstig ziek geworden en sommigen hebben ongeneeslijke kwalen opgedaan. Meermalen werden de jongens met bevrorene voeten en vol zweren uit de hokken en van de ijzeren bedden gehaald. — Als eene echt Jezuïtische streek vermeldt het *Journal de Gand* hierbij nog het volgende: De abt *Zinzerling* kwam voor ongeveer twee maanden in het gesticht, liet de deur openen, en zeide, dat zij, die misnoegd waren, zouden kunnen heengaan. Twee kinderen wilden van die vrijheid gebruik maken; maar in plaats van hen te laten gaan, werden zij gegrepen en voor veertien dagen in een hok opgesloten. Door de verpeste lucht geraakten zij er geheel buiten kennis, en het heeft moeite gekost, om hen tot het leven terug te brengen. De jongste dezer kinderen was acht jaren oud. — De abt *Zinzerling* is dezer dagen in hechtenis genomen, om door den regter geoordeeld te worden. Dit zijn nu de lieden, zegt het *Journal de Gand*, die om vrijheid van onderwijs roepen, om er zich geheel van meester te maken.

'S GRAVENHAGE *den 15 December.*

Men zegt, dat de heer *le Hon*, ook namens de heeren *de Celles* en *de Brouckère*, in het committé-generaal van gisteren heeft voorgeslagen, om, uit eerbied voor den Koning en ter vermijding van alle aanleiding tot onlust, het punt der zoogenaamde grieven in committé-generaal afzonderlijk te behandelen; dat onderscheidene sprekers, als de heeren *Donker Curtius*, *de Jonge*, *de Pescatore*, *Sypkens*, *Frets* en anderen zich daar tegen hebben verzet, voornamelijk gedreven door het denkbeeld, dat men geene afzonderlijke deliberatie over dat punt raadzaam of grondwettig oordeelde, en dat daarop het voorstel is ingetrokken.

— Het *Journal de la Belgique* zegt, dat, bij de lezing der bekende Boodschap van Z. M., zich de verontwaardiging op het gelaat der leden van de Tweede Kamer, zelfs bij die uit de Noordelijke provinciën, vertoonde. Zoo wij wel onderrigt zijn, is dit berigt valsch, en heeft die Boodschap in tegendeel bij de meeste, zoo niet bij alle afgevaardigden uit het Noorden, gelijk bij het geheele publiek in deze provinciën, eenen hoogst aangenamen indruk gemaakt. Dezelve wordt algemeen toegejuicht, en men beschouwt haar als eenen hoogst noodzakelijken en nuttigen maatregel in de tegenwoordige omstandigheden. Dat de *Courrier des Pays-Bas*, de *Belge* en andere oppositiebladen van dien stempel tegen die Boodschap ten hevigste uitvaren, behoeft naauwelijks gezegd te worden.

— Het ministeriële avondblad *de Gazette de France* deelt, in een zijner laatste nommers, eene wijdloopige redenering over den staat van zaken hier te Lande mede. Dezelve heeft voornamelijk de strekking, om de handelwijs der oppositie in de Tweede Kamer goed te keuren, en om het gedrag dier leden te prijzen, welke verklaard hebben, uit hoofde der zoogenaamde grieven, hunne toestemming tot de begrootingswetten te zullen weigeren. Men mag deze redenering hoogst zonderling noemen, omdat dat blad zich altijd zoo sterk tegen de oppositie in Frankrijk zelve verzet heeft, en het weigeren van onderstand aan den Koning van dat Rijk steeds als eene ongrondwettige daad heeft uitgekreten. Zonderling mag ook de toon geheeten worden, die in die redenering heerscht, omdat zij zoo zeer overeenstemt met die van sommige bladen in de Zuidelijke gewesten, dat men bijna in het denkbeeld geraakt, of dit artikel ook uit dezelfde bron gevloeid is, waaruit soortgelijke artikels in laatstgenoemde bladen zijn voortgekomen.

Van den 17den. Z. M. heeft, bij besluit van den 10 dezer, herroepen en buiten kracht gesteld de bepalingen, voorkomende in de reglementen voor de provinciale staten, stedelijke besturen en gemeenten ten platten lande, der jaren 1824 en 1825, waarbij al degenen, die door Hoogstdenzelven of door eenige autoriteit van hunne posten of bedieningen ontzet werden, *zonder dat daarbij melding gemaakt werd, dat die ontzetting of dat ontslag op hunne aanvraag of eervol geschied was*, ongeschikt verklaard werden, om eenige posten of bedieningen te bekleeden, zoolang zij door den Koning van die ongeschiktheid niet waren vrijgesteld.

— Van wege Z. M. den Koning van Groot-Brittanje is, over eenigen tijd, ten geschenke aan de Koninglijke bibliotheek alhier toegezonden de prachtig gedrukte catalogus van de in het Britsche museum zich bevindende boekverzameling van *George III*, bestaande uit vijf folio deelen, en tot titel voerende: *Catalogus Bibliothecae reginae.*

— De procureur des Konings te Brussel heeft aan de vrederegters en kommissarissen van policie van zijn arrondissement eene circulaire geschreven, waarbij dezelve worden uitgenoodigd, om naauwkeurige berigten in te winnen aangaande al de omstandigheden, welke bij gelegenheid van het teekenen der petitiën hebben plaats gevonden; aangaande de personen, die dat werk door onbedachtzame en onbetamelijke middelen hebben aangemoedigd, en aangaande de bedriegelijke middelen, van welke zij zich te dien einde hebben bediend, met uitnoodiging tevens, om te onderzoeken, of onder die personen zich ook zoodanigen bevinden welke tot de regterlijke magt behooren.

— Het Brusselsche dagblad *le Belge* van eergisteren heeft, bij het mededeelen van de Koninklijke Boodschap, van den 11 dezer maand, en van het nieuw ontwerp ter beteugeling van de misdrijven door de drukpers gepleegd, den rouw aangenomen, gelijk de dagbladen zulks anders wel doen bij het overlijden van Vorsten. De *Belge* zegt niet, waarom hij zijn blad met zwarte randen heeft versierd, zoodat het twijfelachtig is, of hij zulks wegens de boodschap en het ontwerp doet, of wel omdat hij vooruitziet, dat, bij de beteugeling der drukpers, hij eene menigte geabonneerden zal verliezen.

— De *Courrier de la Meuse*, de bekende orgaan der ultra-montaansche partij hier te Lande, bestempelt de Koninklijke boodschap van den 11den met den naam van: *Manifest van het Despotismus tegen de vrijheid*, en het daarbij gevoegde ontwerp van wet met den titel van: *Wettelijke organisatie der dwingelandij.* Dat dagblad en een ander uit Luik deelen eene hevige petitie tegen de nieuwe wet op de drukpers mede, en roepen de menigte op, om dezelve te teekenen. Opmerkelijk is het, dat de *Catholique* tot hiertoe nog niets over dit ontwerp, noch over de Koninklijke boodschap gezegd heeft. Moet dit aan den invloed van den bisschop van Gent worden toegeschreven, of is het stilzwijgen hier weder om de gewone taktiek der bladen van dien stempel in gewigtige oogenblikken?

— Eergisteren avond, te negen uren, is hier ter stede een stoute diefstal gepleegd bij den heer *J. Bollengier*, horologiemaker, wonende achter de groote kerk. Eenige dieven hebben, na deur en bel vastgebonden te hebben, de glasruiten der voorkamer van dien heer met klinkers uitgeworpen, en hebben op

..ie wijs een aanzienlijk getal horologies, welke voor de glazen ten toon hingen, gestolen, terwijl vele andere daarbij zijn vernield. De diefstal is met zooveel stoutmoedigheid gepleegd, dat men nog verscheidene horologies op straat heeft weder gevonden. Drie der vermoedelijke daders zijn kort na den gepleegden diefstal door de policie opgespoord en aangehouden.

MIDDELBURG *den 17 December.*

Een brief uit 's Hage, te Brussel ontvangen, van den 12 dezer, meldt de voldoening, of liever de groote vreugde, welke het nieuwe ontwerp van wet op het *misbruik* der vrije drukpers verwekt. Dit voorstel des gouvernements was alom het voorwerp der gesprekken en werd zeer toegejuicht.

— Men meldt uit Gent, van den 13den, dat aldaar eene tweede *tegen-petitie* in omloop is, en reeds met vele eervolle namen is voorzien. De eerste, door een zeer groot aantal ingezetenen geteekend, staat ieder oogenblik naar 's Hage te worden opgezonden. Ook St. Nicolaas, Nineve en Oostwinkel hebben hare *contra-petitiën*, die veel bijval vinden.

— De *Courrier des Pays-Bas* begint te vreezen, dat het tienjarig budjet zal worden aangenomen; hij meent reeds te weten, dat *twaalf* vertegenwoordigers uit de Zuidelijke provinciën vóór hetzelve zullen stemmen.

BREDA *den 17 December.*

Le Courrier de la Meuse c. s., voortgaande met brullen, loeijen, blaffen, snateren en maauwen tegen het ontwerp van wet op de drukpers, zeggen, dat zij, als dezelve doorgaat, hunne pennen wel mogen verbreken. Dit is misschien het eerste woord waarheid, dat hij *Courrier* in zijn leven gezegd heeft; want juist daarom is de wet voorgedragen. Dat blad weet echter wel raad: *petitionneren* maar; dat is een *souverein arcanum.*

Een ander blad meent, dat bovengedacht ontwerp met voordacht gemaakt is, *om tot het physiek geven van den eersten slag* aan te hitsen. Het *Journal de Gand* oordeelt, dat de redacteurs zich bedriegen en gelooft, dat, indien zij het in hunnen bol kregen, om den *eersten slag* te slaan, zij ook wel *den laatsten slag* zouden geslagen hebben. Wij zeggen er amen op.

ROTTERDAM *den 18 December.*

Te Limington, in de Vereenigde Staten van Amerika, is den 14 September laatstleden een zekere *Lazarus Rowe* overleden in den hoogen ouderdom van 104 jaren; hij was te Greenland, in New-Hampshire, geboren en een der eerste volkplanters van Baldwin in Maine geweest, waar hij tot twee jaren vóór zijnen dood heeft gewoond. Zijne vrouw, die in het voorjaar gestorven is, was in hetzelfde jaar als haar man, namelijk in 1725, geboren; zij waren op hun achttiende jaar te zamen gehuwd en zijn dus 86 jaren in den echten staat vereenigd geweest; zij hebben een talrijk kroost gehad en hunne afstammelingen tot in het vijfde geslacht gezien. Hun jongste zoon is thans een gepensioneerde militair uit de armee der revolutie.

UTRECHT *den 17 December.*

In het midden van de afgeloopene maand Nov. was een landman van het dorp Hilversum bezig, zijn land, (tusschen dat dorp en Laren gelegen,) hetwelk met winterrogge bezaaid was, te gieren; eene hoogte ontmoetende, zeide hij tegen zijn' knecht, dat men er waarschijnlijk een kreng had begraven en hij hetzelve diende weg te ruimen. Deze graafde den grond op, en vond — het lijk van een mensch. Men deed hiervan aangifte, ontdekte, dat het een vermoord persoon was, en herkende in hem den zwager van den molenaar *Versteeg*, onder Baarn, die vermist werd. Men vervoegde zich, om inlichting te bekomen, bij een' persoon op Hilversum, die met den vermoorde gediend had en veel met hem had omgegaan; deze hield zich onwetend, doch daar men de kleederen van den vermoorde bij hem vond, werd hij gearresteerd. Spoedig verklaarde hij, dat hij met zijn' kameraad, beschonken zijnde, op den weg hadden ontmoet een' te Hilversum wonenden Joodschen koopman, met een' wagen koopgoederen; dat zij dezen hadden aangesproken en twist gekregen, waarop de Jood een ijzer had genomen en zijn' kameraad had doodgeslagen; dat zij toen den vermoorde hadden ontkleed en begraven. De Jood is daarop ook gearresteerd en beide zijn naar Amsterdam vervoerd.

'sHERTOGENBOSCH *den 17 December.*

In den avond van den 13 dezer zijn binnen de gemeente Emmikhoven, op den Boezem of Alem, in een wak of opening gereden en verdronken: *Johanna van Poederoyen*, oud 21 jaren en *Anna Geertrui Killewinger*, oud 26 jaren, beide van Sleeuwijk. Gisteren avond, omstreeks 6 uren, zijn ook, buiten de St. Janspoort dezer stad, de personen van *M. Kivits* en *A. J. de Vaan*, van beroep arbeiders, woonachtig te Vlijmen, met eene slede door het ijs gevallen, waarbij eerstgemelde het leven heeft verloren, zijnde de tweede gered door de even spoedige als krachtdadige hulp van *J. van Vucht*, zonder wiens moedige pogingen hij waarschijnlijk mede zou omgekomen zijn.

GRONINGEN *den 21 December.*

Het Kunstlievend Genootschap ter aanmoediging en bevordering van Teeken-, Schilder-, Graveer- en Beeldhouwkunst te Groningen hield, den 15 dezer, deszelfs jaarlijksche algemeene Vergadering in de Concert-zaal. Uit het verslag, wegens den staat van het Genootschap, gedurende het verloopen jaar, door den Secretaris voorgelezen, bleek de voortdurende bloei van hetzelve en de hoop op nog grooteren. Vervolgens hield de voorzitter dr. *H. Wolthers* eene zaakrijke redevoering, behelzende *de ontwikkeling van eenige hulpmiddelen, welke onze kennis van en onzen smaak voor het schoone in de Natuur verfijnen en veredelen, in zoo verre dezelve strekken kunnen tot eene juiste beoordeeling en waardering van die werken der kunst, welke* HET LANDSCHAP *ten onderwerp hebben.* Voorts deelde hij, onder gepaste aanspraken, de toegewezene eerbelooningen uit, namelijk: die voor de heeren *A. Meulemans* te Leiden en *Bazilius Loose* te Sint-Nikolaas, welke beide afwezig waren, aan den heer Secretaris, als daartoe gemagtigd; alsmede aan den heer *D. J. Postma* van het Hoogezand. Eindelijk sloot hij, met gepaste aanspraken en wenschen, deze bijeenkomst, die door de tegenwoordigheid van een aantal vrouwen was opgeluisterd en door afwisselende muzijk werd veraangenaamd.

Welke de bovengenoemde eerbelooningen, en voor welke kunststukken dezelve toegewezen zijn, zie men onze Courant van den 20 November ll.

— Men heeft gedurig beweerd, dat de denkwijze, in de meeste dagbladen van de Zuidelijke gewesten geöpenbaard, niet die is van den gezeten middelstand in die streken. Het strekt ons tot een waar genoegen, ten bewijze daarvan een' brief te kunnen mededeelen, die geschreven is aan de Redactie van *de Noordstar*, een achtingwaardig staatkundig blad, 't welk sedert eenige maanden te Amsterdam wordt uitgegeven. Dezelve komt uit Brussel en luidt woordelijk aldus:

„Met zeer veel genoegen wordt UEds. Dagblad hier gelezen door vele menschen, die zich geheel en al van partijzucht wenschen vrij te houden, daar de zoogenaamde hier gedrukte *liberale* bladen reeds lang de tolken der algemeene gevoelens niet meer zijn. Daarom neem ik de vrijheid UEd. eenige opmerkingen hierover mede te deelen: Geestelijkheid en Adel, waarvan ons de Omwenteling van 1814 niet bevrijd heeft, zijn hier aan het hoofd der onrustigen, en daarin ligt de reden, dat er vele burgers zijn, welke zich bij hen niet voegen; want beide die korpsen rusten op vooroordeelen en vrijheid gaat met hen niet gepaard. Kooplieden, Fabrikanten en nog meerdere industriële burgers houden zich en zullen zich volkomen stil houden; niet omdat zij de Gouvernements daden goedkeuren, maar omdat zij zien, dat alles op zulk een' voet *geworderd* wordt, dat er slechts onrust van komen kan, en dat nijverheid altijd vrede behoeft; verder, dat het gemakkelijker is eene Regering te verbeteren, dan zich van de Geestelijkheid vrij te maken, welke altoos een ideaal rustpunt in de lucht neemt, en vandaar het geheele Rijk in oproer brengt; terwijl het Gouvernement, dat zich ja welligt bedriegen kan, altijd belang heeft, om de waarheid te kennen.

Ziet daar, mijne Heeren! wat er van de ware burgerklasse hier eigenlijk is: vele onzer Noordelijke Landgenooten denken, dat geheel Belgie in oproer is. Neen, zoo is het niet; „la classe industrielle n'a pas encore bougé" (de nijvere klasse heeft zich nog steeds stil gehouden), en die is waarlijk de onafhankelijke klasse, aan welke het Gouvernement zich wendt, om op beleening kapitalen te verkrijgen en die het beslissend gewigt in de weegschaal brengt: de petitiën leveren tot nu toe zeer weinige dier burgernamen op.

Gelieft, mijne Heeren! gebruik te maken van deze opmerkingen, als UEd. het gepast vindt, en mij voor het schrijven van eene taal, die mij nog vreemd is, te verschoonen.

Ik heb de eer UEd. te groeten.

P.......
Gep. Koopman en Brabander.

Indien men bij den inhoud van dezen brief in het oog houdt, dat Adel en Geestelijkheid vele middelen bezitten, om door de *geringe* volksklasse oproerkreten te doen aanheffen en dreigende petitiën te onderteekenen, schijnt de staatkundige toestand van het Zuiden begrijpelijk te zijn. Maar dan lacht ons ook de blijde hoop tegen, dat, indien de Regering volhoudt met voor de verdere verlichting van den middelstand te zorgen, het Zuiden van de dwingelandij der Geestelijkheid zal vrij worden, en eindelijk één zijn met het Noorden.

*** FEESTVIERING VAN *CHRISTUS GEBOORTE* in de *Lutersche Kerk* alhier, op den 2den Kersdag, des avonds te 5 uren, met eene *Redevoering*, afgewisseld met *Vocale- en Instrumentale Muzijk*; de Vocale Muzijk door een *Zangkoor*, onder het bestuur van den Heer RIJKENS, de Instrumentale door de Heeren *Muzikanten* der 8ste Afdeeling, onder het bestuur van den Heer *Kapelmeester* GREFEN. De Bewijzen van Toegang zijn van nu af te bekomen, voor 20 Cents, bij den *Koster* BARTELS, naast de Kerk.

*** Al wie iets te vorderen heeft van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP, *ter aanmoediging en bevordering van Teeken-, Schilder-, Graveer-, en Beeldhouwkunst, te Groningen*, wordt verzocht de Rekening daarvan, vóór den 1 Januarij 1830, in te leveren bij den *Thesaurier des Genootschaps*, *Mr.* A. L. WICHERS.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Mijne geliefde Echtgenoote ALIDA BLEEKER beviel heden van eene DOCHTER.

Sneek ABM. HESSELINK.
den 13 December 1829.

*** Na eene langdurige sukkeling, overleed heden nacht tot mijne innerlijke droefheid mijne geliefde Dochter JOHANNA ELISABETH CRULL, in den ouderdom van bijna 49 jaren.

Ulsen J. CRULL.
den 10 December 1829.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoote GATSKEA AURELIA EEKMA, in den ouderdom van 58 jaren, na eene allergenoegelijkste Echtverbindtenis van 29 jaren.

Groningen D. DEKKER,
den 16 December 1829. *Praeceptor.*

*** Mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer BEREND HAITZEMA, met wien ik gedurende eene reeks van 55 jaren en 6 maanden door den echt was verbonden, overleed heden middag aan verval van krachten, in den ouderdom van 77 jaren, die hij juist heden bereikt had.

Ik betreur in hem eenen braven Echtgenoot, mijne Kinderen eenen zorgdragenden Vader, en zijne Naastbestaanden en Betrekkingen eenen opregten en getrouwen Bloedverwant en Vriend.

Met een dankbaar hart wensch ik in mijne klimmende jaren Gode eerbiedig te zwijgen.

Winschoten E. POST,
den 18 December 1829. Wedw. B. HAITZEMA.

*** Bij J. OOMKENS wordt heden uitgegeven, en is alom te bekomen:

I. VERSLAG van de KOMMISSIE uit de HOOFDDIRECTIE van het INSTITUUT voor DOOFSTOMMEN te *Groningen*, ter zake van het aldaar opgerigte MONUMENT, ter eere van Wijlen des *Instituuts Stichter*, HENRI DANIEL GUYOT — *Extract uit de Rekening* der Kommissie, en *Mr.* B. H. LULOFS, DICHTREGELEN, uitgesproken bij het ontblooten en plegtig inwijden van gemeld *Monument*, in gr. 8vo, à *f* 0 — 40.

II. LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK, ten vervolge op den *Almanak* tot *Nut en Vergenoeging*, voor de *Onderscheidene Standen des Maatschappelijken levens*, van Wijlen den *Hoogleeraar* J. A. UILKENS, voor 1830, à *f* 0 — 30.

*** BREST VAN KEMPEN, Boekverkooper te *Brussel*, is voornemens, om bij Inteekening uit te geven: eene *pracht-uitgave* van *ALLE DE WERKEN VAN JACOB CATS*, opgedragen aan Z. K. H. den PRINS *van* ORANJE, waarvan de *Prospectusen* aan de voornaamste Boekhandelaren van het Rijk verzonden zijn. Het geheele Werk zal bestaan in 13 Deelen, gr. 8vo, met al de PLATEN en VIGNETTEN, welke bij Afleveringen van 5 à 6 Bladen zullen uitkomen en 75 à 80 Afleveringen bedragen zullen. Alles breeder in het Prospectus vermeld, waarin twee Vignetten ten proeve gegeven zijn. De Prijs van iedere Aflevering is *f* 1 — 50. De eerste Aflevering zal in Maart 1830 gereed zijn.

*** Een BERIGT wegens de aanbieding, bij Inteekening, van de nog overige Exemplaren van de hier onder genoemde *PRACHTWERKEN*, alle met fraaije gekleurde Platen, is bij J. C. SEPP EN ZOON, *Boekhandelaren* te *Amsterdam*, en alom bij derzelver Correspondenten, *gratis* te bekomen:

I. NEDERLANDSCHE VOGELEN, door NOZEMAN en SEPP, 5 Deelen, met 250 Platen, groot folio formaat, zijnde de prijs bij de uitgave ruim *f* 500.

II. NEDERLANDSCHE KAPELLEN, door SEPP, met 216 Platen, waarvan de prijs is ruim *f* 200.

III. FLORA BATAVA, of *Afbeelding en Beschrijving van* NEDERLANDSCHE GEWASSEN, door KOPS en VAN HALL, *Professoren* te *Utrecht* en *Groningen*, met 430 Platen, waarvan de prijs bij de uitgave is ruim *f* 200.

IV. *Afbeelding en Beschrijving van* SPROKEN, SPRINKHANEN, KREKELS en KAKKERLAKKEN, door STOLL, met 72 Platen, zijnde de prijs *f* 65.

V. UITLANDSCHE KAPELLEN, door CRAMER en STOLL, met 440 Platen, waarvan de prijs bij de uitgave geweest is *f* 312.

VI. AFBEELDINGEN VAN TORREN, door VOET, met 107 Platen, waarvan de prijs is *f* 36.

Nog hebben bovengemelde Boekhandelaren weder een nieuw Werk begonnen, insgelijks met fraaije gekleurde Platen, over SURINAAMSCHE VLINDERS, waarvan thans drie Afleveringen, à *f* 5 — 00, ieder met 4 Platen, zijn uitgegeven. Dit Werk, ofschoon geheel op zich zelf, is echter onmisbaar voor de Bezitters van dat van CRAMER en STOLL, over de *Uitlandsche Kapellen.*

*** Bij W. BRAVE, SENIOR, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen:

I. LEESBOEK over de Bijbelsche Geschiedenissen, vooral voor meestgegoede fenden, door IZAAC PRINS, *Predikant* te *Amsterdam*, behelzende, behalve de Geschiedenis des N. V., ook een beknopt Overzigt van de voornaamste Gebeurtenissen in de Christelijke Kerk, à *f* 2 — 50.

II. GODSDIENSTIG HANDBOEKJE voor Jongelingen, op de Hooge en Lage Scholen, van A. H. NIEUWMEIJER, met eene Voorrede van B. VERWEIJ, *Predik.* in *'s Hage*, à *f* 0 — 70.

III. LEERZAME VOORBEELDEN in het Schrijven van NIEUWJAARS-, HUWELIJKS-, KRAAM- en ROUWBRIEVEN, benevens derzelver ANTWOORDEN; alles geschikt tot eene gemakkelijke Handleiding in de daarvoor dienende gelegenheden; mitsgaders verdere Gemeenzame en Vertrouwelijke Brieven, à *f* 0 — 55; in *Groningen* alom te bekomen.

*** Bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD en ZOON, te *Amsterdam*, wordt uitgegeven:

NAAMLIJST DER DOOPSGEZINDE en REMONTSTRANTSCHE GEMEENTEN en LEERAREN in de Vereenigde Nederlanden, benevens DOOPSGEZIND KERKNIEUWS, sedert het Jaar 1815 opgemaakt en in orde gebragt voor het Jaar 1829, in 12mo, à 70 Cents. Is mede verkrijgbaar gesteld te *Groningen*, bij J. OOMKENS en G. WOUTERS; te *Winschoten*, bij H. v. HUISING; te *Leeuwarden*, bij STEENBERGEN VAN GOOR en J. W. BROUWER; te *Franeker*, bij G. IJPMA; te *Harlingen*, bij M. VAN DER PLAATS; te *Zwolle*, bij VAN STEEGEREN en H. Az. DOIJER, en voorts bij de voornaamste Boekhandelaren van het geheele Rijk.

De Heeren BOEKHANDELAREN worden verzocht, het getal der Inteekenaren op de BEGINSELEN VAN HET BOUWKUNSTIG TEEKENEN door *W. TILLENAAR*, in 4to, met 42 Platen, in te zenden.

*** VERKOOPING VAN *BOEKEN.*

Op *Maandag*, den 18 en *Dingsdag*, den 19 Januarij 1830, zal men, ten huize van den Kastelein J. S. BONTEKOE, in *de Unie*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek Verkoopen: Eene belangrijke verzameling van *BOEKEN*, betrekkelijk tot de GODGELEERDHEID, GESCHIEDKUNDE, KLASSIEKE LITERATUUR en FRAAIJE LETTEREN. De Catalogus is te bekomen bij R. J. SCHIERBEEK, Boekverkooper aan de Groote Markt.

*** De GEPENSIONEERDEN van *allen Rang*, zoo BURGERLIJKE als MILITAIRE, die *Voorschot* op hun *Pensioen* verlangen, kunnen zich vervoegen op de Kantoren van den *Griffier* J. VEENHOVEN, Hz., te *Hoogezand*, en van den *Notaris* Mr. J. W. W. WENS, *te Sappemeer*, alwaar nadere informatiën te bekomen zijn.

Mr. J. W. W. WENS.
J. VEENHOVEN, Hz.

*** De REGTER-COMMISSARIS, benoemd in het Faillissement van HARMANNUS LIMBORGH, *Commissionair*, wonende te *Groningen*, bij Vonnis der Regtbank van Koophandel, zitting houdende te *Groningen*, van den 4 December 1829, behoorlijk geregistreerd, roept bij deze op de CREDITEUREN in gezegd Faillissement, om in Persoon of bij Gevolmagtigde te compareren op *Woensdag*, den 30 December 1829, des voormiddags te elf uren, in de gewone Vergaderzaal van welgemelde Regtbank van Koophandel, op het Stadshuis te

Groningen, ten einde tot de *Voorstelling* van PROVISIONELE SIJNDICS over te gaan, in gevolge artikel 480 van het Wetboek van Koophandel.

De Regter-Commissaris in genoemd Faillissement:
JOHs. VAN SAANEN.

, Een ieder, welke iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de onder Beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw ANNA CHRISTINA KRAMER, eerder Weduwe van wijlen den Heer H. TIMANS, en later Weduwe van wijlen den Heer J. B. MITTENDORFF, zonder beroep, gewoond hebbende en in November 1800 negenentwintig overleden te *Groningen*, wordt verzocht, daarvan vóór of uiterlijk op den tweeëntwintigsten Januarij 1800 en dertig, schriftelijke opgave of betaling te doen aan den ondergeteekende, wonende te *Groningen*, in de Heere-straat, letter E no. 32 rood.

Groningen den 22 December 1829. Mr. A. VAN BERCHUIJS, *Procureur.*

, Ten overstaan van Mr. WILLEM JAN QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, en in het bijwezen van het VREDEGEREGT van het 1ste Kanton derzelve Stad, zullen, op *DINGSDAG*, DEN 22 DECEMBER 1829, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden Verkocht:

I. De VOLLE EIGENDOM van eene BOERENPLAATS, gelegen te *Oostwold*, gemeente *Leek*, kwartier *Groningen*, *DE GROEVE* genaamd, bestaande in eene Behuizing en Schuur, geteekend No. 21, benevens de LANDERIJEN daarbij behoorende, groot ongeveer 37 Bunders, met al het daarop staand Hard- en Weekhout, wordende thans bij SIKKE DUURTS BEUKEMA in losse huur gebruikt.

II. De VOLLE EIGENDOM van eene BOERENPLAATS, mede aldaar gelegen, wordende thans in losse huur gebruikt bij GERRIT KLASENS REITSEMA, bestaande in eene Behuizing en Schuur, geteekend No. 20, met min of meer 53 Bunders LAND, en nog 2 ARBEIDERS HUISJES, mede aldaar gelegen, waarvan het eene thans door ALBERT ONNES SWART is bewoond, en het andere door JACOBUS WILLEMS SNIP.

III. De VOLLE EIGENDOM van eene BOERENPLAATS, gelegen in de *Kornhorn*, onder *Doezum*, kwartier *Groningen*, bestaande in eene Behuizing en Schuur, benevens de LANDERIJEN daaronder behoorende, wordende thans door HINDRIK ALBERTS ZEVENBERGEN in losse huur gebruikt.

Om de Landerijen op den 12 Maart en de Gebouwen op den 12 Mei 1830 te aanvaarden.

, Ten overstaan van Meester WILLEM JAN QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, alsmede van het VREDEGEREGT van het Eerste Kanton dier Stad, zullen, op *Donderdag*, den 24 December 1829, des avonds, om de veelheid der Percelen, te 6 uren, ten huize van den Kastelein JAN EEKHOFF, TZOON, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek worden Verkocht, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen Mejufvrouw E. G. VAN BOLHUIS, laatst Weduwe van wijlen den Heer *Predikant* J. HOEKS:

I. Eene hecht sterke en net doortimmerde HEEREN BEHUIZING, staande en gelegen ten Oosten in de Gelkinge-straat, op eigen grond, geteekend lett. S no. 162 V, roode lett. E no. 112, wordende door voornoemde Erven in eigendom bewoond. Hierover kan *f* 2000 — 00, naar 5 pro Cent interest 's jaars, blijven staan. II. Eene BEHUIZING, staande Noordzijde aan het Zuiderdiep, op den hoek van de Pelster-straat, geteekend V no. 45, roode lett. F no. 197, wordende door Monsr. J. KONING en Vrouw in huur bewoond. III. Eene BEHUIZING, staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde in de Visscher-straat, geteekend lett. D no. 74 V, roode lett. J no. 101, wordende door de Weduwe EEKRINGA bewoond. IV. Eene groote WOONKAMER, met een open Plaatsje er achter, staande en gelegen Zuidzijde op het Woerdje, op eigen grond, wordende door P. KUITER bewoond, geteekend lett. X no. 222 V, roode lett. G no. 38. V. Eene DITO, mede aldaar, geteekend lett. X no. 230 V, roode lett. G no. 46, wordende door H. WOLF bewoond. VI. Eene DITO, mede aldaar, geteekend lett. X no. 228 V, roode lett. G no. 44, wordende door P. SMIT bewoond. VII. Eene groote WOONKAMER, staande en gelegen Zuidzijde op de Nieuwstad, doende des jaars tot grondpacht aan deze Stad 1 Gulden 68½ Cents, geteekend lett. X no. 171 V, roode lett. G no. 95, wordende door F. HILBRINK bewoond. VIII. Eene ZITPLAATS in de Martini Kerk, te *Groningen*, no. 295, zijnde de 3de Besloten Bank van de Plaats, waar voor dezen het Prinsessen-Gestoelte is geweest, de Tweede Plaats van het Middelpad. IX. 4 GRAFSTEDEN op de Zuider Begraafplaats, te *Groningen*, in de 1ste Klasse, 7de Rij, nommers 8, 9, 11 en 12. X. De EIGENDOM van een HOF, *LA SOLITUDE* genaamd, staande buiten de Ooster-poort, te *Groningen*, doende des jaars op Sint Petri tot vaste huur 48 Guldens 6¼ Cents, wordende thans door JAN BIERLING onder vaste Beklemming gebruikt. XI. Eene GRONDPACHT van een HOF, mede aldaar, aan het Land bij W. HOLTHUIS in gebruik, doende des jaars op Sint Petri tot huur 3 Guldens 37½ Cents. XII. Eene DITO, mede aldaar, in de Houtzagers-steeg, wordende door A. G. MULDER gebruikt, des jaars voor 6 Guldens, verschijnende op Sint Petri. XIII. Eene DITO, mede aldaar, in diezelfde Steeg, bij AREND JANS in gebruik, des jaars voor 15 Guldens, verschijnende op Sint Petri. XIV. Eene DITO, mede aldaar, aan het Land gelegen bij J. H. SELDERS in gebruik, des jaars voor 3 Guldens 37½ Cents, verschijnende op Sint Petri. XV. Eene DITO, mede aldaar, bij BEREND EVERTS in gebruik, des jaars voor 3 Guldens 37½ Cents, verschijnende op Sint Petri. XVI. De EIGENDOM van eenen MOESTUIN, buiten de Boteringe-poort dezer Stad gelegen, bij de Weduwe van BASTIAAN JANS SAAKIJN HINDRIKS onder Vaste Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van 40 Guldens. XVII. De EIGENDOM van eenen MOESTUIN, buiten de Boteringe-poort alhier, bij JAN MANGELAAR en Vrouw in Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van 34 Guldens. XVIII. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, buiten de Heere-poort dezer Stad, in de Baresteeg, gelegen, bij HARM MEINERS in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 29 September verschijnende, huur van 5 Guldens en het 6jarig geschenk. XIX. De EIGENDOM van plus minus 4 Bunders en 13 Roeden LAND, gelegen te *Nieuwolda*, in het *Oldambt*, wordende thans onder Vaste Beklemming gebruikt bij F. R. VELTMAN, voor eene jaarlijksche, op den 29 September verschijnende, huur van 56 Guldens. XX. De EIGENDOM van 25 Bunders, 12 Roeden en 79 Ellen BEHUISD LAND, gelegen te *Hoeksmeer*, onder *Loppersum*, wordende bij TIDDE JACOBS onder Vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van 32 Guldens 25 Cents. XXI. De EIGENDOM van plus minus 2 Bunders en 81 Roeden LAND, gelegen bij *Appingedam*, bij de Kinderen van J. J. SMIT onder Vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van 42 Guldens. XXII. De EIGENDOM van 2 Bunders en 83 Roeden LAND, mede aldaar, bij DERK M. HEFTING onder Vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van 30 Guldens. XXIII. De EIGENDOM van 2 Bunders, 38 Roeden en 11 Ellen LAND, gelegen onder *Grootegast*, bij TETJE DUUWS VAN DER MEER, Weduwe TALSMA, onder Vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op den 1 Mei verschijnende, huur van 15 Guldens. XXIV. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, buiten de Ebbinge-poort, bij *Groningen*, doende des jaars tot vaste huur, op den 11 November, 7 Guldens 80 Cents, wordende bij J. VAN CALCAR gebruikt. XXV. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, mede aldaar, doende des jaars, op den 11 November, tot huur 7 Guldens 60 Cents, bij de Weduwe KAMPKENS in gebruik. XXVI. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, mede aldaar, bij de Weduwe BEEKHUIS in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 11 November verschijnende, huur van 6 Guldens 35 Cents. XXVII. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, mede aldaar, bij P. DAMSTÉ in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 11 November verschijnende, huur van 6 Guldens. XXVIII. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, mede aldaar, bij W. WOONINK in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 11 November verschijnende, huur van 5 Guldens 62½ Cents. XXIX. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, in de Bare-steeg, buiten de Heere-poort, bij *Groningen*, bij S. H. MULDER in gebruik, voor eene jaarlijksche, op den 29 September verschijnende, huur van 4 Guldens, 50 Cents en het 6jarig geschenk. XXX. De EIGENDOM van eenen HOFGROND, mede aldaar, doende jaarlijks, op den 29 September, tot huur 4 Guldens en 50 Cents en het 6jarig geschenk, thans bij G. IJDEMA en M. C. IJDEMA gebruikt.

Om de 8 eerste Percelen op den 1 Mei 1830, doch de overige dadelijk te aanvaarden.

Kunnende gemelde Goederen vóór en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren, worden bezigtigd.

, Ten overstaan van Mr. WILLEM JAN QUINTUS, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, zal, op Maandag, den 4 Januarij 1830, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden verkocht:

Een wel bevaren KOFSCHIP, *DE VROUW JACOBA* genaamd, groot pl. m. 130 Tonnen, gevoerd door Kapitein JAN JANS RINK, liggende thans in de Noorderhaven te *Groningen*, met Zeil en Treil, Ankers, Touwen en verdere Opgoederen, volgens Inventaris; om binnen 14 dagen na den dag van Verkoop te aanvaarden. Hetzelve Schip en Opgoederen kunnen eene week bevorens en op den Verkoopdag bezien worden, des voormiddags van 10 tot 12 uren.

, In de maand Januarij 1830, tijd en plaats nader te bepalen, zullen publiek worden Verkocht: ongeveer 13 Bunders uitmuntend best VEENLAND, behoorende aan de PASTORIJ van *ENGELBERT*.

Mr. W. J. QUINTUS, *Notaris.*

, Mr. HERMAN TRIP, openbaar Notaris te *Groningen*, is voornemens, op *Dingsdag*, den 29 December 1829, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te Verkoopen:

I. Eene net doortimmerde HEEREN BEHUIZING, gemerkt letter S No. 164 V, staande aan de Oostzijde in de Gelkinge-straat, te *Groningen*, wordende door den Heer J. D. WOLTHERS en Mevrouw gepossideerd.

II. Eene zindelijk doortimmerde BEHUIZING, gemerkt letter E No. 90 V, staande aan de Noordzijde van de Beplante Ossenmarkt, wordende door den Heer J. A. WINTER en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

III. Eene BEHUIZING, gemerkt letter C No. 121 V, staande aan de Westzijde in de Stoeldraaijer-straat, wordende door den Commies G. J. VAN HOORN en Vrouw gepossideerd.

IV. Eene BEHUIZING, gemerkt letter C No. 158 V, staande in de Zwanen-straat, Zuidzijde, wordende door J. WIERINGA en Vrouw in Eigendom bewoond, met eene BOVENWONING, hebbende eenen vrijen Opgang, wordende door Mevrouw de Weduwe VAN PEER bewoond.

V. Eene KOOPMANS BEHUIZING, gemerkt letter J nommer 33, staande in de Oude Boteringe-straat, op den hoek van de Broer-straat, wordende door H. A. MEIJER en Vrouw bewoond.

Over de Percelen 2 en 4 kan de halve Koopschat, en over No. 3 eene som van *f* 1400 — 00, naar 5 per Cent in het jaar, blijven staan.

De Percelen No. 1, 4 en 5 kunnen daags bevorens en op den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—4 uren, het Perceel No. 2 alléén op den Verkoopdag, in dezelfde uren, en het Perceel No. 3 mede op den Verkoopdag en daags bevorens, van 10—2 uren, worden bezigtigd.

Mr. H. TRIP, *Notaris en Procureur.*

, Mr. HERMAN TRIP, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, is voornemens, op *Woensdag*, den 13 Januarij 1830, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te Verkoopen:

I. Eene net doortimmerde HEEREN BEHUIZING, gemerkt letter T no. 173, met eene daaraan verbondene SCHUUR en losse SCHUUR, in welke eene *LIJMZIEDERIJ* wordt uitgeoefend; voorts ruime Open GROND, groote TUIN, en ongeveer vijftig Roeden GROENLAND; alles zeer aangenaam staande en gelegen op eigen grond tusschen de Heere- en Aa-poorten, bij het Horensche Diep, in de Gemeente *Groningen*, wordende door den Heer J. BUNING en Mejufvrouw bewoond en gebruikt.

II. Het REGT van VASTE en ONOPZEGBARE BEKLEMMING van ongeveer 1¼ Bunder kostelijk *Groenland*, mede aldaar gelegen, bezwaard met eene vaste jaarlijksche huur van *f* 28 — 00.

III. Eene HEEREN BEHUIZING, geheel nieuws doortimmerd, staande op eigen grond, tegen over de Visscher-straat, Oostzijde, in de Oude Kijk-in 't Jat-straat, te *Groningen*, laatst bewoond door wijlen Mejufvrouw B. TEN CATE, gemerkt letter E no. 53 V.

IV. Eene BEHUIZING, letter A no. 171, met een TUINTJE er achter, Westzijde in de Slemender-straat, te *Groningen*, behoorende aan de Erven van JAN VAN DER VEEN en AALTJE ROOSING, in leven Ehelieden, en

V. Eene BEHUIZING en SCHUUR, gemerkt no. 28, met eenen TUIN er achter, staande en gelegen in *den Horn*, ten Zuiden van den Weg onder de *Hooge Meeden*, laatst door TIETE ELLERI bewoond geweest. — Alles op Conditiën, welke, drie dagen bevorens, ten huize van Verkoop en ten Kantore van den Notaris ter lezing zullen liggen.

De Goederen, onder No. 1 tot en met No. 4 vermeld, zullen daags bevorens en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uren, te bezien zijn, en het laatste Perceel kan 2 dagen bevorens in oogenschijn genomen.

Mr. H. TRIP, *Notaris en Procureur.*

, Mr. E. J. OFFERHAUS, Advokaat en Notaris te *Groningen*, gedenkt, op *Dingsdag*, den 5 Januarij 1830, des avonds te 7 uren, ten huize van de Erven BRUINS, aan de Groote Markt alhier, publiek te koop te presenteren:

I. Eene wel doortimmerde en aanzienlijke BEHUIZING, met eene groote BIERBROUWERIJ, *HET HART MET PIJLEN* genaamd, staande te *Groningen*, bij den Ebbinge-boog, ten Noorden aan de Groote Spilsluizen, get. H 138 V en N 6. en

II. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 2½ bunders extra best OUD GROENLAND, buiten de Boteringe-poort, in den *Paddepoel*, doende des jaars eene vaste huur van *f* 50 — 00; alles toebehoorende aan JELLE DE VRIES en Vrouw.

De *Bierbrouwersgereedschappen* kunnen, volgens Inventaris, door den Kooper, des verkiezende, worden overgenomen, en het 1ste Perceel zal daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uren, kunnen worden bezigtigd; terwijl de Verkoop-Conditiën en de Bewijzen van Eigendom op de gewone plaatsen ter lezing zullen liggen.

E. J. OFFERHAUS, *Advokaat en Notaris.*

, Mr. E. J. OFFERHAUS, Advokaat en Notaris, te *Groningen*, gedenkt, op *Zaturdag*, den 9 Januarij 1829, des avonds te 7 uren, ten huize van den kastelein J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt alhier, publiek te koop te presenteren:

I. Eene voor weinige jaren nieuws getimmerde BEHUIZING, staande ten Oosten in de Nieuwe Kijk-in 't Jat-straat alhier, get. F 178 V en M 198 Rood, wordende door F. D. CAMMINGA in huur bewoond.

II. Een HUIS, staande ten Noorden op den Stadswal, tusschen de Ebbinge-en Boteringe-poorten, get. G 194 V.

Over het 1ste perceel kan *f* 1200 — 00 van den koopschat, naar 5 per Ct. blijven staan, welk perceel inmiddels ook *UIT DE HAND TE KOOP* is; te bevragen bij den Eigenaar J. H. LIMBORGH.

De Goederen zullen des daags vóór en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uren, kunnen worden bezigtigd; zullende de Verkoop-Conditiën en Bewijzen van Eigendom op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

E. J. OFFERHAUS, *Advokaat en Notaris.*

, Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, residerende te *Groningen*, gedenkt, op *Woensdag*, den 6 Januarij 1830, des avonds te 7 uren, ten huize van de Erven B. BRUINS, in de *Groote Toelast*, aan de Groote Markt, te *Groningen*, het eerste Perceel ten verzoeke van de Heeren MULLER en LIMBURGH, *Scheepstimmerlieden*, wonende te *Groningen*, publiek te Veilen en te Verkoopen:

I. Een in dit jaar Gebouwd, en geheel en al naar den laatsten smaak Opgetuigd SCHOENER KOFSCHIP, met eenen COMPLETEN INVENTARIS, alles hecht en sterk, lang over de Stevens 28 Ellen, 50 Duimen, wijd over de Berghouten 7 Ellen, hol uit de Kiel 3 Ellen, 94 Duimen, gemeten op 305 Tonnen.

II. Den EIGENDOM van ongeveer 20 Bunders LAND, op het *Zandt* gelegen, wordende bij H. P. BOS en Vrouw onder Vaste Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 150 — 00.

III. EEN-ACHTSTE AANDEEL in den EIGENDOM van ongeveer 11 Bunders LAND, te *Finsterwolde* gelegen, wordende bij A. A. HOVINGA en Vrouw onder Vaste Beklemming gebruikt, doende het geheel jaarlijks, op Martini *f* 172 — 88, dus dit *een-achtste f* 21 — 61.

IV. EEN-ACHTSTE DITO, mede aldaar, groot ongeveer 3 Bunders, bij A. SIJPHEM en Vrouw onder Vaste Beklemming in gebruik, doende des jaars geheel *f* 38 — 70, voor dit *een-achtste f* 4 — 83¾.

V. EEN-ACHTSTE DITO, mede aldaar, van ongeveer 52 Bunders LAND, wordende bij T. H. NIEBORG en Vrouw onder Vaste Beklemming gebruikt, het geheel jaarlijks voor *f* 988 — 00, dus voor dit *een-achtste f* 123 — 50.

VI. EEN-ACHTSTE DITO, mede aldaar, groot ongeveer 18 Bunders, wordende bij den Heer en Mr. F. J. VIËTOR en Mevrouw onder Vaste Beklemming gebruikt, het geheel des jaars voor *f* 350 — 00, dus voor dit *een-achtste f* 43 — 75.

VII. EEN-ACHTSTE DITO, mede aldaar, groot ongeveer 7 Bunders, wordende bij E. T. KNOTNERUS onder Vaste Beklemming gebruikt, het geheel des jaars voor *f* 120 — 00, dus voor dit *een-achtste f* 15 — 00.

Gemeld Schip kan drie dagen vóór den Verkoop in oogenschijn worden genomen.

De Veil-Conditiën en Bewijzen van Eigendom zullen, drie dagen vóór den Verkoop, ten huize van Verkoop en ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

*** Mr. E. VAN EERDE, Advokaat en Notaris, residerende te *Groningen*, is voornemens, op *Donderdag*, den 14 Januarij 1830, des avonds te 7 uren, ten huize van den Kastelein L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te Verkoopen:

I. Eene zeer aanzienlijke, hecht-sterke en net doortimmerde KOOPMANS BEHUIZING, staande en gelegen Noordzijde aan de Groote Markt, te *Groningen*, met eenen WOONKELDER daaronder, geteekend letter L no. 8, roode letter A no. 12, wordende door den Heer H. VAN DER MOLEN in eigendom bezeten en door den *Zadelmaker* MEIJER in huur bewoond.

II. Eene BEHUIZING met eene Opene PLAATS, staande ten Zuiden op de Nieuwstad, tusschen de Harderinge- en Folkinge-straten, te *Groningen*, geteekend letter X no. 70 V, roode letter T no. 160, *HET VERKEN* genaamd, met eene KAMER daarachter in den Spekkoopers-gang, geteekend no. 71.

Over Perceel No. 1 kan een gedeelte van den Koopschat, na vijf per cent, blijven staan.

Om op 1mo Mei 1830 te aanvaarden.

De Eigendomsbewijzen, benevens de Veilconditiën, zullen op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

*** Mr. U. E. STHEEMAN, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ter instantie van den Heer T. W. SIERTSEMA, *rustend Predikant te Eexta*, publiek ter Verkoop te presenteren:

Eene zeer aanzienlijke BOEREN BEHUIZING, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 63 Bunders, 73 Roeden en 60 Ellen (volgens Kadastrale opmeting) kostelijk KLEI- en ander LAND, waaronder 32 Bunders Oud en Nieuw *Polderland*, staande en gelegen te *Finsterwold*, en bij PIETER JANS BUREMA aldaar in losse huur gebruikt; zullende inkomstig aan den Eigenaar jaarlijks tot vaste huur doen de som van *f* 1000 — 00, waar tegen de Meijer voor Grondpachten, ten zijnen voordeele, kan inbeuren *f* 91 — 50.

Zullende de Landen worden aangevaard in den Herfst van 1830, en de Behuizing den 1 Mei 1831.

Kunnende de helft van den Koopschat er naar 4 pro cento over blijven staan.

Deze Verkooping zal zijn op *Woensdag*, den 23 December 1829, des avonds te 4 uren, ten huize van den Kastelein A. H. CROL, te *Eexta*.

U. E. STHEEMAN.

*** Mr. R. DE SITTER, openbaar Notaris, te *Winschoten* residerende, zal, ten verzoeke van de Erven WIERT DERKS TEN HAVE, te *Beerta*, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Winschoten*, publiek Verkoopen:

Eene BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 80, waarin sedert jaren de *STELMAKERS AFFAIRE* is geëxerceerd, met een' grooten TUIN, staande en gelegen kort bij de Kerk te *Beerta*, doende tot Grondpacht de som van *f* 9 — 00. Om te aanvaarden, de Behuizing op Mei 1830, en den Tuin op St. Petri bevorens.

Deze Verkoop zal plaats hebben op *Woensdag*, den 23 December 1829, des avonds te 5 uren, ten huize van den Kastelein B. CRAKER, te *Oude Beerta*.

*** Mr. R. DE SITTER, openbaar Notaris voor het Arrondissement *Winschoten*, gedenkt, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Pekel-a*, ten verzoeke van de Weduwe en Erven E. W. BOSWIJK, te *Nieuwe Pekel-a*, bij Veiling en Palmslag te Verkoopen:

1°. ½ STADS VEENPLAATS, No. 70, Z. K., te *Nieuwe Pekel-a*.
2°. ½ DITO, No. 6, *Z. Kolonie*.
3°. Eene BEHUIZING, SCHUUR en TUIN, en 2½ Bunders LAND, op No. 43.
4°. ½ STADS VEENPLAATS en 2 Bunders LAND, op No. 42, aldaar.
5°. ½ DITO, No. 5, op het Kanaal, onder *Veenhuizen*.
6°. Het VERGRAVEN van drie VEENPLAATSEN, No. 1, 4 en 9, te *Gasselter Nieuwveen* (Provincie *Drenthe*).
7°. IDEM van 2 STADS VEENPLAATSEN, in de *Markt van Drouwen*, *aan den Mond*.
8°. IDEM van eenig VEEN, bij het Diep, en het voor of op No. 1, aldaar.
9°. Eene GEHEELE VEENPLAATS, No. 41, aldaar.

Deze Verkoop zal plaats hebben bij Veiling *Maandag*, den 11 Januarij 1830, en bij Palmslag *Maandag*, den 18 daaraanvolgende, ten huize van HARM R. POTHUIS, te *Nieuwe Pekel-a*, des avonds precies te 4 uren.

*** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, gedenkt, op *Donderdag*, den 24 December 1829, des avonds te 6 uren, ten huize van den Kastelein EDE GEERTS JONKER, te *Muntendam*, publiek te Verkoopen:

I. Eene aanzienlijke BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, WAGENSCHUUR, TUIN, APPELHOF en de VASTE BEKLEMMING van ongeveer 23 Bunders LAND, alles staande en gelegen te *Muntendam*, doende tot eene vaste jaarlijksche huur de som van *f* 90 — 00.

II. Ongeveer 4 Bunders EIGEN LAND, gelegen bij den Edeweg te *Muntendam*.

III. Ongeveer 2½ Bunders LAND, gelegen in de Oldemering te *Muntendam*.

IV. Ongeveer 5 Bunders LAND, gelegen te *Trips-Compagnie*, onder *Muntendam*; — en

V. Drie Akkers BOVENBOUWTE, gelegen in onderscheidene Percelen te *Muntendam*; wordende deze Goederen door BEREND SIKKES ZUIDERHOEK en Vrouw bewoond en gebruikt.

*** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, zal, ten verzoeke van A. G. NIEVEEN, te *Groningen*, op *Dingsdag*, den 29 December 1829, des avonds te 6 uren, ten huize van E. L. EVERTS, te *Veendam*, publiek Verkoopen:

Eene aanzienlijke, in den jare 1827 nieuw getimmerde, BOEREN BEHUIZING en complete SCHUUR, benevens een TUIN en eene opstrekkende Plaats LAND, groot om de 15 Bunders, gelijk mede twee Blokplaatsen LAND en DALLE daarachter, te zamen groot ongeveer 16 Bunders, waarvan 2 Bunders zijn toegemaakt, alles staande en gelegen aan den Zuidkant van de Ommelanderwijk, onder *Veendam*, nabij het Vallaat.

Kunnende hierover de halve Koopschat, onder betaling van Interest, provisioneel verblijven.

*** Mr. M. VAN DER TUUK, openbaar Notaris te *Veendam*, zal, op *Donderdag*, den 7 Januarij 1830, des avonds te 6 uren, ten Vallaatshuize in de *Borger-Compagnie*, publiek Verkoopen:

Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, benevens een' TUIN en de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 12½ Bunders LAND, doende jaarlijks op Gregorie tot eene vaste huur de som van *f* 150 — 00, alles staande en gelegen in de *Trips-Compagnie*, onder *Muntendam*, wordende door HINDRIK OBBES WAAIJER en Vrouw GEESJE PIETERS gepossideerd.

*** Mr. M. DE MUINCK, Advokaat en openbaar Notaris in het Kanton *Zuidhorn*, gedenkt, ten verzoeke van J. D. VAN DER MEER en Vrouw, *Landbouwers*, wonende te *Oenkerk*, in de Provincie *Vriesland*, op *Woensdag*, den 30 December 1829, des avonds te vijf uren, ten huize van den Kastelein TJERK JANS BOERSMA, te *Grijpskerk*, publiek te Verkoopen:

Eene BOERENPLAATS met VRIESCHE SCHUUR, no. 19, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ruim 37 Bunders BOUW- en WEILAND, staande en gelegen in de *Westerhorn*, onder *Lutkegast*, doende jaarlijks, aan onderscheidene Eigenaars, tot eene vaste huur de som van *f* 250 — 00.

*** Mr. J. W. W. WENS, Advokaat en openbaar Notaris, residerende te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van ROELF H. VAN CALCAR, op *Dingsdag*, den 29 December 1829, bij *provisionele*, en op *Dingsdag*, den 5 Januarij 1830, bij *definitive toewijzing*, telkens des avonds te 5 uren, in het Regthuis, op het *Hoogezand*, openlijk te Koop presenteren, zoo in Massa als bij Percelen:

Eene Kapitale BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met HEEM en HOF, staande en gelegen aan de *Kalkwijk*, benevens de daarbij behoorende achterliggende LANDEN, zoo in de 11 B. 88 R. groot, waarvan 4 B. 75 R. aan de *Kalkwijk* en 7 B. 13 R. in de *Kiel* gelegen, alles bij R. H. VAN CALCAR en Vrouw in eigendom bezeten.

De Verkoopsvoorwaarden zullen in tijds, zoo ten Kantore van den Notaris als ten huize van Verkoop, ter lezing worden gelegd.

Mr. J. W. W. WENS.

*** Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, openbaar Notaris voor het Kanton *Hoogezand*, residerende op het *Hoogezand*, zal, op tijd en plaats nader te bepalen, ter instantie van zijnen PRINCIPAAL, krachtens behoorlijk geregistreerd en geïnsinueerd vonnis, op *schade* en *bate* van de Erfgenamen van JAN JAKOBS en AALTJE JANS, in leven Echelieden, publiek aan den genoegbiedende Verkoopen: eene Plaats LAND, met de daarop staande BEHUIZING en SCHUUR, staande en gelegen in de *Kijl-Compagnie*, Westkant, Stadsgrond, no. 66, Gemeente *Hoogezand*.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA,
Advokaat en Notaris.

*** VERVOLG VAN DE *VERKOOPING*

in het NIEUWE BOELHUIS, MORGEN, *WOENSDAG*, den 23 dezer, des voor- en namiddags, van beste, wel geconserveerde HUISMOBILIA, uitmuntende MANS- en VROUWEN KLEEDEREN, eene aanzienlijke kwantiteit GEWERKT GOUD en ZILVER, HOROLOGIËN, ENZ.

*** HARDDRAVERIJ.

Op bekomene authorisatie van de Edele Achtbare Heeren BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, gedenken eenige LEDEN der SOCIETEIT *EENDRAGT*, op *Donderdag*, den 24 December 1829, buiten de Steentil-poort, alhier, met *Paard* en *Arreslede* te laten Verharddraven om aan den Eigenaar van het snelstdravend Paard vrij te vereeren: een uitmuntende, net bewerkte ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR, tot Prijs, en aan den Eigenaar, wiens Paard het laatst mede in de baan draaft: een fraai met *Zilver gemonteerd* PIKEURS HOOFDSTEL, met STANG en TEUGELS, tot Premie, te zamen ter waarde van ongeveer *Tweehonderd Guldens*; zullende de Aangift der Paarden, des voormiddags precies te tien uren, aan voormelde Societeit, ten huize van J. S. BONTEKOE, moeten geschieden, en de Rijding te twaalf uren eenen aanvang nemen.

*** In de maand Januarij aanstaande zal te Koop gepresenteerd worden: Eene BEHUIZING, staande en gelegen ten Oosten in de Pelster-straat, te *Groningen*, Wijk F No. 25. Inmiddels iemand genegen zijnde, dezelve *UIT DE HAND TE KOOPEN*, vervoege zich bij den Bewoner

J. A. ELLENBERGER.

*** In de Maand Januarij 1830 zal te *Veendam* publiek worden Verkocht: een bevaren SMAKSCHIP, met completen Inventaris. Die hetzelve inmiddels *UIT DE HAND WIL KOOPEN*, vervoege zich bij J. H. NIBBELKE, Scheepstimmerbaas te *Veendam*, alwaar het Schip, liggende aan deszelfs Werf, te bezien is, en de Conditiën te hooren zijn.

*** UIT DE HAND TE KOOP:

Eene APOTHEEK met derzelver BEHUIZING; adres bij den DRUKKER DEZER.

*** **NB.** *UIT DE HAND TE KOOP:* twee WONINGEN, staande en gelegen in de Fiolen-straat; alsmede drie KAMERS onder één Dak, staande in de Nieuwe Kijk-in 't Jat-straat. Nadere informatie aan het KANTOOR DEZER COURANTDRUKKERIJ.

*** *UIT DE HAND TE KOOP:* Eene BEHUIZING, zijnde eene BANKET- en KOEKEBAKKERIJ. Te bevragen bij G. ALTING, in de Nieuwe Ebbinge-straat.

*** *UIT DE HAND TE KOOP:* een TJALKSCHIP, groot 73 Tonnen, *met of zonder* OPGOED, liggende op de *Zoutkamp*; te bevragen bij den Eigenaar JAN JANS MEIJER, te *Sappemeer*.

*** Er wordt *UIT DE HAND TE KOOP* gepresenteerd: een geheel SMEDERIJS GEREEDSCHAP met NOODSTAL, BLAASBALK en AANBEELD; te bevragen bij LOURENS TJIPKES LIÖN, *Smid* te *Garnwerd*.

*** *UIT DE HAND TE KOOP:* Een TJALKSCHIP, oud 6 jaren, met den completen INVENTARIS, groot pl. min. 75 Tonnen, liggende op de *Zoutkamp*; te bevragen bij den Schipper J. DIPO, op de *Zoutkamp*.

NB. NB. Bij den Deurwaarder GLAS, te *Loppersum*, zijn UIT DE HAND TE KOOP: 60 extra beste, zware, reeds gekapte, IJPEREN BOOMEN, zeer geschikt voor Rijtuig- en Molenmakers.

Mede is bij denzelven TE KOOP: een HALF AANDEEL in eene SCHIPBEURT, varende van *TEN POST* op *GRONINGEN*, en *vice versa*. Iemand van het een of ander gading makende, vervoege zich vóór den 1 Januarij 1830.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* of *TE HUUR:* Eene BEHUIZING, staande in de Stoeldraaijer-straat, letter C no. 144, thans door den Heer Advokaat Mr. H. VAN GIFFEN en Mevrouw wordende bewoond; te bevragen bij G. S. SIBINGA, in de Broer-straat.

*** De Annonce, geplaatst in de *Groninger Courant* van den 18 dezer, van B. E. VAN DER DONCK, bij *abuis* bezorgd zijnde aan de Drukkerij dezer Courant, zoo berigt de ondergeteekende, dat die Annonce buiten zijne voorkennis is geplaatst; echter is het daarin vermeld ARTIKEL, benevens alle soorten van DRANKEN tegen de minste prijzen te bekomen, bij

B. E. VAN DER DONCK.

*** De *Wijnkooper* VAN HOËVELL verwittigt de belanghebbenden, dat bij hem, gelijk jaarlijks, geopend is eene INTEEKENING op *WIJNEN*, dadelijk uit *Bordeaux*, waarvan het *Plan* ten zijnen huize, tot 1° Feb. aanstaande, verkrijgbaar is.

*** CARAQUES-CHOCOLADE,

alom gezocht wegens deszelfs zuiverheid, kracht, aangenamen smaak en andere uitmuntende eigenschappen, is thans door den ondergeteekende ook voor deze Stad, doch alleen bij den Heer J. DINKGREVE, *Apotheker*, in de Oude Ebbinge-straat, tegen *f* 1 — 50 het verzegelde Halve Ned. Pond, verkrijgbaar gesteld, bij wien steeds deszelfs gerenommeerde GOMMA, voor *Tering*, *Hoest* en *andere Borstkwalen* te bekomen is.

J. C. H. VAN HARINXMA,
Apotheker te Leeuwarden.

*** Bij E. DE BOER & ZOON, *Gekwalificeerde Kollekteurs* der *KON. NEDERL. LOTERIJ*, zijn, voor de 147ste LOTERIJ, (waarvan de 5de Klasse op *Maandag*, den 21 December 1829, begint te trekken,) LOTEN IN KOOP te bekomen: een Geheel Lot à *f* 71 — 00, Half *f* 35 — 50, Vijfde *f* 14 — 20, Tiende *f* 7 — 10, en een Twintigste *f* 3 — 55.

*** Een JONGELING van 26 jaren, die met *Administratie* eenigermate bekend is, zag zich tegen eene kleine belooning, hoe eerder hoe liever, als KLERK of BOEKHOUDER geplaatst. Adres bij den DRUKKER DEZER.

STAAT VAN DE MIDDELPRIJZEN DER GRANEN EN ANDERE OBJECTEN, *welke te* Groningen, *gedurende de* eerste helft *der maand December* 1829, *zijn verkocht; alles naar* Nederlandsche *Maten en Gewigten.*

Witte Tarw, . pr.m.	*f* 6-25	Boter, . . . pr. ℔	*f* 0-60	Gerookt Varkensvl. . pr. ℔	*f* 00-65
Roode Dito, ——	6-25	Holl. Kaas, ——	0-66	Aardappel. pr. m.	1-40
Rogge, . . . ——	4-25	StolkscheDito ——	0-50	Moutwijn, pr. vat,	21-00
Vroege Gerst, ——	4-00	LeidscheDito ——	0-30	Jenever, . ——	23-00
Late Dito, . ——	3-70	Wittebrood, ——	0-46	Hooi, per 100 ℔	2-25
Boekweit, . . ——	4-30	Tarwe Dito, ——	0-42½	Stroo, ——	00-90
Haver, . . . ——	2-20	Rogge Dito, ——	0-08¼	Steenk., p. 1500 ——	24-00
Witte Boonen, ——	6-50	Ossenvleesch, ——	0-30	Turf, de 100, . .	00-50
Witte Erwten, ——	4-00	Koe Dito, ——	0-30	Raap-Olie, pr. vat,	39-00
Groene Dito, ——	8-25	Kalfs Dito . . ——	0-30	Lijn Dito, ——	33-00
Graauwe Dito, ——	8-75	SchapenDito, ——	0-16	Raap-Zaad, pr. m.	11-00
Tarwe-Meel, ——	9-00	Lams Dito, ——	0-16	Lijn Dito, ——	8-50
Rogge Dito, ——	5-10	Versch Varkvleesch Dito, . . ——	0-40	Kaarsen, per ℔,	0-70
Gerste Dito, ——	4-75				

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, *op de Beurs te* Amsterdam, *den* 19 *December.*

Werkel. Sch.	2½ pc.	60¾ - 61¼	d.Neg.Lond.	5 pc.	à	Pruiss.in Lon.	5 pc.	64¾ à 66¼
Rest. uitg. S.		-	Weener Obl.	5 —	-	— 2de leen.	5 —	-
Kansb.v.dito.		24¾ - 25	————	4 —	-	Eng.Gecons.	3 —	-
Stell.uitg.K.		-	Certif. ——	2½ —	-	Fr.F.op deR.	5 —	-
Amort.Synd.	4½ —	100½ - 100¾	Bank-Actiën.	. . . .	-	Idem op dito.	3 —	85¾ - 86¼
Losrenten . .	2½ —	98 - 98½	Aand. R. fl. 100	. . .	-	Certif.v.dito.	3 —	-
Hand.-maats.	4½ —	-	——— fl 250	4 —	-	Nap. Fonds.	5 —	-
Oblig. Rusl.	5 —	103¾ - 104¼	Oblig. Metal.	2½ —	-	Idem in Nap.	5 —	87¼ - 87¾
NieuweRuss.	5 —	103¾ - 104¼	————	5 —	100 - 100½	Idem in Lond.	5 —	-
Russ.Inschr.	6 —	67 - 67¼	—Neg.Lond.	5 —	100 - 100½	Den.te Lond.	3 —	75¼ - 75¾
Certif.v.dito.	6 —	-	Oblig.Spanje	5½ —	34½ - 35½	Grieken.	5 —	24½ - 25¾
—— Hamb.	5 —	-	—à L.150 dito	5 —	9¾ - 10¼	Aand. Polen fl.		-

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie*.)

NATIONALE MILITIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* roepen bij deze op al de Ingezetenen van deze Stad en derzelver Tafel, welke op den eersten Januarij des jaars 1830 hun negentiende jaar zullen zijn ingetreden, om op de hier onder bepaalde dagen, telkens des voormiddags van half 10 tot 12 uren, in het Raadhuis te verschijnen, ten einde in het Register der Nationale Militie te worden ingeschreven, te weten:

MAANDAG, den 4 Januarij 1830,
die, welke wonen in de roode Letters A, B, C, D, E, F, en G.

DINGSDAG, den 5 Januarij 1830,
die, welke wonen in de roode Letters H, I, K, L, M, N, O, en P.

WOENSDAG, den 6 Januarij 1830,
die, welke wonen in de roode Letters Q, R, S, T, U, V, W, X, Y en Z;

Verwittigen voorts de daarbij belanghebbenden:

1°. Dat, ten einde allen twijfel omtrent de wettige woonplaats weg te nemen, deswege, in art. 56 der Wet, woordelijk de navolgende bepalingen zijn vastgesteld:

„ *De wettige woonplaats, of domicilie voor de inschrijving hier boven vermeld, wordt gehouden voor hen, die ongehuwd zijn, de woonplaats der ouderen, en bij overlijden van beide, die van den eerstbenoemden Voogd; voor de gehuwden, de plaats, alwaar zij hun bestaan hebben. In twijfelachtige gevallen omtrent gehuwden, zal voor de wettige woonplaats gehouden worden die plaats, alwaar zij, op den eersten Januarij van elk jaar, tot de uitoefening van eenig Beroep patent hebben bekomen, of wel voor het middel van het personeel en mobilair, of dat, hetwelk in de plaats daarvan zoude mogen worden geïntroduceerd, beschreven zijn, en voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats, waar zij zich bevinden; met deze verdere bepalingen, dat zij, die in een vreemd land, uit Ouders, ter oorzake van 's Lands dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het Rijk zijn geboren, zullen worden ingeschreven binnen de plaats, alwaar zij hunne wettige woonplaats hebben; dat jongelieden, door hun' Vader, Moeder, Voogd of Curator achtergelaten, en geen bestaan hebbende, op de Lijsten van die Gemeente zullen worden gebragt, alwaar hunne Ouders, hun eerst in rang benoemde Voogd of Curator, het laatst hunne woonplaats hebben gehad; en wanneer deze woonplaats niet bekend mogt zijn, of dat dezelve buiten het Rijk is gelegen, op die van de plaats, alwaar zij zich bevinden.*

„ *Dat zij, die geene Ouders, Voogden of eigen bestaan hebben, zullen worden ingeschreven op die plaats, alwaar zij zich bevinden. Dat de gealimenteerden en kinderen in Godshuizen en liefdadige Gestichten zullen worden ingeschreven in de plaatsen, alwaar de Godshuizen zijn gelegen of de alimentatie geschiedt.*"

2°.) Dat Ouders, Voogden en Regenten, volgens de Wet, verpligt zijn, hunne kinderen of pupillen, in persoon, of door iemand daartoe schriftelijk door hun gemagtigd, te doen inschrijven, met opgave van alle alsdan gevraagd wordende inlichtingen, waaronder begrepen zijn de roode letter en nommer van het huis, door den ingeschrevene bewoond.

3°.) Dat de aangave tot de inschrijving in geen geval hoegenaamd mag nagelaten worden, welke aanspraak op vrijstelling iemand ook zoude vermeenen te hebben, wegens militaire dienst, gebreken, of anderzins.

4°.) Dat onder de inschrijving ook begrepen zijn de gehuwden en afwezenden, zijnde de eerstgenoemden gehouden, om, in gevolge art. 17 der wet van den 27 April 1820, hunne bewijzen tot vrijstelling, als zoodanig, op hetzelfde tijdstip over te leggen, waarop dit voor alle anderen, die aanspraak op vrijstelling hebben, is bepaald; en,

5°.) Dat, overeenkomstig een Koninklijk Besluit van den 7 Augustus 1823, no. 74, en daarop gevolgde Ministeriële aanschrijving, degene, die aan de inschrijving moeten voldoen, zich omtrent hunnen [illegible]en-ouderdom op geene andere wijze dienen te verzekeren, dan door een extract uit het geboorte-register, hetwelk voor ieder' verkrijgbaar is, en ook alleen als een wettig bewijs voor den ouderdom kan worden aangenomen.

Burgemeester en Wethouderen willen verder een' ieder' der belanghebbenden ten ernstigste hebben gewaarschuwd, zich, om welke redenen het ook zijn mogt, aan de inschrijving en aan zijne verdere verpligtingen, ten opzigte van de Nationale Militie, niet te onttrekken, als hebbende de Wet van den 8 Januarij 1817 daaromtrent, in art. 53, 167 en 168, en de Wet van den 27 April 1820, in art. 8, 10, 11 en 41, met de gestrengste straffen bedreigd, bestaande in eene geldboete of designatie tot de dienst zonder loting; terwijl zelfs, naar gelang der omstandigheden, met zoodanige wederspannelingen zal moeten gehandeld worden, als ten aanzien van deserteurs is voorgeschreven.

Roepen voorts op diegene, welke reeds bij de Nationale Militie dienen, en, in gevolge art. 21 der Wet van den 8 Januarij 1817, no. 1, vermeenen mogten reclames te kunnen inbrengen, om die reclames vóór den 5 Januarij eerstkomende, op de wijze in dat artikel bepaald, ter kennis van Burgemeester en Wethouderen te brengen; zullende zij daartoe ter Stads Secretarij nadere inlichtingen kunnen bekomen, en luidende het gemelde art. 21 der Wet als volgt:

„ Almede zullen zich jaarlijks, vóór den vijfden Januarij, aan het Plaatselijk Bestuur in geschrifte moeten adresseren de bij de Nationale Militie voor zich zelven dienende manschappen, die, in den loop van het laatst voorleden jaar, hetzij door overlijden van eenen Vader, of wel eene Moeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der Ouderen, of eindelijk door overlijden van eenen Broeder of Broeders, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepaling bij art. 91 gemaakt, hebben verkregen, en hun ontslag dienvolgens zullen verlangen. Bij deze verzoekschriften zullen moeten worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften, bij het aangehaalde art. 91 gestatueerd. Tot het doen der voorschrevene jaarlijksche aanvragen om ontslag zijn, even zeer als de manschappen zelve, ook derzelver Ouderen, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd."

En brengen eindelijk ter kennis van diegenen, welke, tot vermindering van het contingent dezer Stad, als Vrijwilligers bij de Nationale Militie zouden willen dienen, dat zij zich tot dat einde kunnen aangeven ter Stads Secretarij, alwaar het daartoe bestemde Register ter inschrijving, gedurende de maand Januarij aanstaande, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, des morgens van 10 tot 12 uren, open zal liggen, zullende aan hun eene premie van *Dertig Guldens* worden uitgereikt, wanneer zij door den Militie-Raad tot de dienst worden goedgekeurd.

En opdat deze kome ter kennis van een iegelijk, dien zulks mogt aangaan, zal dezelve worden geplaatst in de eerstvolgende Groninger Courant, en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 17 December 1829.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

'S GRAVENHAGE.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag, den 15 December.

De zitting te half twaalf geopend zijnde, worden de notulen van de vergadering van gisteren gelezen en goedgekeurd.

Vóór dat de beraadslaging over de begrootingswetten wordt hervat, legt de minister van financiën eenige afschriften over van het laatste rapport van de algemeene vergadering van het amortisatie-syndicaat, daar eenige leden verlangd hadden hetzelve te kennen.

De heer *Geelhand* zegt, dat hij, toevallig kennis van dat stuk bekomen hebbende, het gelezen heeft en het van veel belang vindt, en voorstelt, hetzelve te doen drukken.

De minister zegt daar niets tegen te hebben, en gelooft, dat het dan goed zou zijn, dat het in de beide talen gedrukt werd.

Daartoe wordt besloten.

De beraadslaging over de begrootingswetten wordt geopend.

De heer *van Boelens* brengt, in de landtaal, een uitvoerig advijs uit, strekkende ter aanneming van die wetten. Hij laat zich sterk uit tegen de zoogenaamde grieven en vermaant tot eensgezindheid en verdraagzaamheid. Hij juicht voorts zeer toe de voordragt, voor eenige dagen door de Regering gedaan, ter beteugeling van de drukpers, als zijnde dit een middel, om het kwaad te keer te gaan. Nu kunnen wij de hoop voeden, dat de waarheid hare plaats zal hernemen; dat aan den dagelijkschen laster van kwaadwilligen, jegens de hooge Regering des Lands, paal en perk zal worden gesteld, en dat een[illegible] de wetten en het hoofd des Staats zal terugkeeren.

De heer *van Toulon* is van begrip, dat men alles, wat niet regtstreeks tot de begrootingswetten behoort, moet uitsluiten, om zich alleen met deze bezig te houden. Hij onderzoekt nu dezelve en verklaart zich *voor* de aanneming. Het gouvernement heeft alles gedaan, wat het doen kon; het heeft aan vele bedenkingen toegegeven, aan vele wenschen voldaan, bezuinigingen ingevoerd. Het heil van den Staat vordert, dat men de voorgedragene wetten aanneme.

De heer *G. G. Clifford*, in een zeer uitgebreid advijs, dat met groote belangstelling wordt aangehoord, haalt onderscheidene artikelen van de begrootingswetten aan, welke zijne goedkeuring niet kunnen wegdragen. Hij heeft met leedwezen gezien, dat de regering niet op eene voldoende wijs heeft geantwoord op onderscheidene bedenkingen, door de 7de afdeeling, waartoe hij behoort, voorgedragen. Daar blijven dus nog zwarigheden over. Hij telt er eenige van op en noemt daar onder ook dit, dat voor den aanbouw van schepen minder in de uitgaven is gebragt, dan op het vorige budjet. Is dit niet tegen het belang des Staats? Maar, van eenen anderen kant, konden er, naar zijne meening, meerdere bezuinigingen worden ingevoerd. De hoofdsom der uitgaven is nog altijd vrij aanzienlijk, en men heeft geene genoegzame geruststelling ontvangen, hoe daarin zal worden voorzien. Het gouvernement heeft echter vele van onze aanmerkingen doelmatig bevonden, en belooft daarop acht te zullen slaan. Wat zal er nu gebeuren, als wij het budjet eens verwerpen? Ik weet het niet, zegt de redenaar. Ik ben in de geheimen der regering niet ingewijd; maar, naar de antwoorden van dezelve te oordeelen, kan ik mij niet anders voorstellen, dan dat het gouvernement alsdan tot buitengewone maatregelen zijne toevlugt zal nemen. Daartoe zou ik niet gaarne door eene afkeurende stem aanleiding willen geven. Liever wil ik eene opoffering van mijn gevoelen omtrent eenige punten doen en met geduld de beloofde verbeteringen afwachten, dan, door vast te houden aan mijne begrippen, het gouvernement in het geval brengen, van een verkeerd spoor in te slaan; liever wil ik, in het vertrouwen, dat de regering de verlangde verbeteringen zal voordragen omtrent onderscheidene financiële belangen, de begrootingswetten aannemen. De verbetering, door de bijvoeging van art. 8 in de wet wegens het amortisatie-syndicaat, juicht de redenaar toe.

De heer *Luzac* brengt insgelijks een zeer uitgebreid advijs in de landtaal uit. Het is in denzelfden geest, als dat van den heer *Clifford*. De redenaar zou het ongepast vinden, dat men zou weigeren de begrootings-wetten aan te nemen, omdat de regering niet goedvindt te voldoen aan eenige wenschen, welke men geuit heeft. Wij hebben hier allen dezelfde regten. Waar zou het heen, als elk onzer een' wensch te kennen gaf en zeide, dat, wanneer die niet werd ingewilligd, men geen budjet zou aannemen? Neen, men moet de begrootingswetten op haar zelve beschouwen. De redenaar treedt hier in een onderzoek derzelve. Zij zijn wel niet volmaakt, maar daarin zijn reeds eenige verbeteringen gebragt, en de regering belooft er nog andere te zullen voorstellen. Die overweging zal hem de wetten doen *aannemen*, te meer, daar hij meent, door de verwerping derzelven, de vijanden des Vaderlands in de handen te zullen werken, de oogmerken der Jezuïten te bevorderen. Dit wil hij volstrekt niet, en hij verlangt ook geene transitoire wet, omdat die niet dan ten nadeele kan werken.

Voor het overige weidt de redenaar zeer uit over het nut, dat men trekken zou uit eene afscheiding van de hoofdstukken der begrooting en uit eene overweging en stemming over elk hoofdstuk afzonderlijk, even als men over de titels van de wetboeken ook afzonderlijk en niet allen te gelijk gestemd heeft. In zoodanige afscheiding is ook niets ongrondwettigs gelegen. Hij betoogt dit uit onderscheidene artikelen der grondwet. De stemming over alle hoofdstukken te gelijk kan en moest niet van ons gevorderd worden.

Een tweede punt, waarover hij vrij uitvoerig spreekt, is de verantwoordelijkheid der ministers. Hij beweert, dat die in den geest der grondwet ligt, al is zij daarin niet uitdrukkelijk voorgeschreven. De grondwet heeft dat punt, gelijk meer andere zaken, aan de ondervinding overgelaten. Die verantwoordelijkheid zou thans zeer gevoegelijk door eene wet kunnen worden geregeld. Het is nu de tijd daartoe. Die verantwoordelijkheid behoort tot het wezen van eene representative regering; het is een aangenomen beginsel, dat de Vorst geen kwaad kan doen, en dat het Hoofd des Staats onschendbaar is. Daar moet echter iemand verantwoordelijk zijn. Wie anders dan ministers zullen het wezen?

Het draagt zijne goedkeuring weg, dat van de tienjarige begrooting een achtste gedeelte op de jaarlijksche is overgebragt. Hij laat zich sterk uit tegen de wetten op de registratie en het zegel. Zij zijn allerdrukkendst voor de ingezetenen; vooral door de willekeurige uitleggingen, welke men daaraan geeft. Hij zou daarvan daadzaken kunnen bijbrengen, maar hij beroept zich liever op allen, die de judiciële praktijk uitoefenen; zij zullen dit allen erkennen.

De redenaar ziet met leedwezen, dat, door de afschaffing van het middel op het gemaal, de accijnsen op het bier, het zout en de suiker bovenmate zijn verhoogd. De bijvoeging van art. 8 in de wet, wegens het amortisatiesyndicaat, is hem welkom geweest. Dit is eene wezenlijke verbetering, waarvan de rede naar de beste gevolgen verwacht.

De heer *Collot d'Escury* ziet met genoegen vele verbeteringen in ons financiewezen; daar zijn werkelijke bezuinigingen ingevoerd, en het bedrag van de beide begrootingswetten is minder, dan voorheen. Hij betreurt echter, dat men meer en meer afwijkt van de echte beginselen van de wet van den 12 Junij 1821. Zijn advijs is, zoo met opzigt tot de grieven, als tot de bijvoeging van art. 8 hier boven vermeld, geheel in den geest der vorige redenaars, zoodat hij in de omstandigheden, waarin wij thans verkeeren, geene zwarigheid maakt, de voorgedragene wetten aan te nemen, ook al mede daarom, dat hij, door de verwerping, het onderwijs niet weder in handen der Jezuïten wil stellen.

De heer *van de Kasteele* onderzoekt eerst de voorgestelde begrootingswetten en wijst de verbeteringen aan, welke daarin door het gouvernement zijn gebragt. Hij gaat vervolgens over tot de behandeling der zoogenaamde grieven, wijst de ongegrondheid derzelve aan, en eindigt met zich voor de gave en onvoorwaardelijke aanneming der wetten te verklaren.

De heer *Surmont de Volsberghe* is van een geheel tegenovergesteld gevoelen. De verminderingen in de uitgaven zijn slechts schijnbaar; de lasten zijn dezelfde gebleven. Het gemaal is wel afgeschaft, maar de belastingen, die het vervangen hebben, de verhooging namelijk van de accijnsen op het bier, het zout en het gedistelleerd zijn ook zeer drukkende en kunnen zijne goedkeuring niet wegdragen. Hij had liever gewenscht, dat de koffij, de thee en andere koloniale waren belast waren geworden. De uitgaven voor het *Collegium Philosophicum* kunnen ook zijne goedkeuring niet wegdragen. Zij zijn geheel nutteloos. De antwoorden der regering dienaangaande zijn daarenboven niet zeer geruststellende. Deze redenen, gevoegd bij het niet herstellen der grieven, zijn voor hem voldoende, om de voorgedragene wetten niet aan te nemen; maar gaarne zal hij zijne toestemming geven tot eene transitoire wet, omdat hij den gang der zaken niet wil belemmeren.

De zitting wordt opgeheven en bepaald op morgen te elf uren.

Zitting van Woensdag, den 16 December.

De vergadering wordt te half twaalf uur geopend. Daar zijn 104 leden tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de zitting van gisteren worden gelezen en goedgekeurd.

Is ontvangen een aantal verzoekschriften, bedenkingen inhoudende tegen de voorgestelde verhooging van den accijns op het bier, den azijn, het gedistelleerd, enz., als ook eenige petitiën tegen de zoogenaamde grieven, voor het meerendeel uit de provinciën Noord- en Zuidbraband, de beide Vlaanderen, Luik en Limburg. Ook is ontvangen eene contrapetitie uit de gemeente Oostwinckel, provincie Westvlaanderen, tegen die bezwaren. Al deze stukken worden aan de kommissie tot de petitiën verzonden.

De beraadslaging over de begrootingswetten wordt vervolgd.

De heer *Fabry-Longrée*, die zich reeds in de voorlaatste zitting tegen die wetten heeft uitgelaten, ontwikkelt thans nader de redenen zijner afkeurende stem. Hij kan zich niet vereenigen met de voorgestelde verhooging van den accijns op het bier, het gedistelleerd en het zout; men had de belasting op het gemaal beter door eene belasting op de koffij en thee kunnen doen vervangen. De heffing van additionele opcenten voor het syndicaat komt hem drukkend en onbillijk voor. Hij keurt mede af den post, op de begrooting voorkomende nopens het *Collegium Philosophicum*; nadat die instelling facultatief is verklaard, wordt

alle uitgave van wege de regering daarvoor overbodig. Het is hem onmogelijk, dergelijke uitgaven voor tien jaren in te willigen. Hij wil echter geenszins den gang der zaken belemmeren, maar zal gaarne zijne toestemming aan eene transitoire wet geven. Hij gelooft, voor het overige, niet, dat de verwerping der begrooting zoo schroomelijke gevolgen zal na zich slepen, als sommigen schijnen te vreezen.

De heer *Donker Curtius* brengt een opmerkelijk advijs in de landtaal uit. In den aanvang van hetzelve herinnert hij de redenen, welke hem, in de vorige zitting, hebben genoopt, zijne goedkeurende stem aan de begrooting te weigeren. Hij herinnert, dat zijne stem afkeurend was, niet op grond van het bestaan van zekere grieven, maar om den inhoud der begrootingswetten zelve. Biedt nu het tegenwoordige budjet de gewenschte verbetering aan? Hij beantwoordt deze vraag, over het algemeen, bevestigend; in sommige opzigten was de begrooting echter nog voor verbetering vatbaar. De redenaar beschouwt het eerstelijk als eene verbetering, dat de tienjarige begrooting aanzienlijk is verminderd; dat daarop slechts posten voorkomen, die, volgens art. 123 der grondwet, als van *blijvenden* en *voortdurenden* aard zijn te beschouwen. Tot vereenvoudiging en bezuiniging bij de verschillende takken van bestuur, heeft men *een-achtste* der uitgaven van het tienjarige op het eenjarige budjet overgebragt, waardoor het gegronde uitzigt tot nog aanzienlijker bezuinigingen is gegeven. Hij keurt ook de afschaffing van de belasting op het gemaal goed, en gelooft, dat de verhooging van den accijns op het bier, het zout en gedistelleerd in vele gewesten niet zoo drukkend zal zijn, als het gemaal is geweest. Eene groote verbetering is wijders gebragt in de bestaande bepalingen omtrent het amortisatie-syndicaat; door de bijvoeging van een 8ste artikel zijn de handelingen, die niet dan door het geheele syndicaat behoorden te geschieden, niet langer in de handen van de permanente kommissie afzonderlijk overgelaten. Uit dit alles leidt de redenaar af, dat de regering ongetwijfeld aan de hoofdbezwaren, welke hij in het verleden jaar tegen de begrooting had, heeft te gemoet gekomen. Onder de posten van uitgaven, die hij, volgens de billijkheid en regtvaardigheid, zou willen verhoogd zien, noemt hij de kosten voor de leeraren der Hervormde en andere eerdiensten, behalve die der R. Katholijken; de regering erkent echter daarvan de billijkheid, en hij zal dus berusten in de hoop, dat bij kalmere stemming der gemoederen hierin zal worden voorzien. De redenaar behoudt zich nogtans voor, jaarlijks hierop terug te komen.

Eene tweede vraag, welke hij zich ter beantwoording heeft voorgesteld, is deze: „Ben ik, na de verbeteringen, die sedert de vorige zitting in de begrooting zijn gebragt, verpligt en bevoegd de tegenwoordige wetten aan te nemen, en bestaan daartoe ook beweegredenen in het budjet; of zijn er overwegende gronden en grieven, die zijne weigering zouden regtvaardigen?"

Met bevreemding heeft hij gezien, dat, terwijl bij de beraadslaging over de begrooting in de vorige zitting, men zich met geene punten heeft bezig gehouden, dan werkelijk uit de begrooting zelve ontleend, thans de grootste tegenstand veel meer uit deze stelling ontstaat: „*geen herstel van grieven, geen geld*" De redenaar treedt hier in eene uitvoerige ontwikkeling van deze stelling. Hij betoogt, *hoe* hij dezelve beschouwt, *wanneer* hij hare toepassing en werking zou erkennen, en *ten andere*, dat wij niet alleen niet verkeeren in het geval, waarin deze toepassing mag begeerd worden, maar in tegendeel, dat de opgewondenheid en overdrijving, waarmede men, nu met meer dan met minder grond, *grief* op *grief* stapelt, elken vriend des Vaderlands, met zelfopoffering van eigene gevoelens en klagten, het zwaarste moeten doen wegen, en, door de toestemming op de onderhavige wetten, de bedreigde slaking van het geheele staatsgebouw moet trachten te voorkomen. Hoe zeer de stelling, *point de subsides sans redressement des griefs*, thans aan de orde van den dag, blijkbaar haren oorsprong is verschuldigd aan tijden, die niemand zal terug wenschen, aan het feodale stelsel met al deszelfs nadeelen, erkent de spreker de mogelijkheid, ja de doelmatigheid van derzelver toepassing, ook nog thans in zeer bijzondere gevallen. Die stelling mag, namelijk, dan van toepassing zijn, wanneer de grieven zoo drukkend, de schending van het maatschappelijk verdrag zoo algemeen erkend, de toestand des Lands daaruit geboren, zoo onlijdelijk worden, en het despotismus, de dwingelandij zoodanig ten top stijgen, dat men de slaking van dat maatschappelijk verdrag moet verkiezen boven verdere onderwerping. In welsprekende taal betoogt alsnu de redenaar, dat het er verre, zeer verre van af is, dat wij tot dien droevigen staat zouden zijn gebragt. Met heldere kleuren, om dit verder te doen uitkomen, schildert hij den staat, waarin Nederland was vervallen onder den ijzeren arm van den despoot, waaronder het nog voor eene kleine reeks van jaren heeft gezucht: hoe vrijheid van denkwijs en geweten, van onderrigt, in één woord alle vrijheid aan boeijen was geklonken; vaders, broeders, zonen werden ter slagtbank gesleept; alles werd uitgeput en onderdrukt, handel, scheepvaart en nijverheid werden verstopt en gefnuikt. Ja toen, in dien rampzaligen tijd, *toen de dwingeland, in dezen zin en in dezen geest, de waardigste satellieten zijner verfoeijelijke overheersching over ons had gesteld*, toen was het, dat ook de redenaar, geroepen of ongeroepen, allerlei weigering, allerlei tegenstand verkoos en verkondigde en hielp bewerken, al moest dezelve ook tot geheele ontbinding leiden, liever, dan te blijven leven, niet onder die grievende bezwaren, maar onder dat juk der ondragelijkste slavernij. Uitersten, als de redenaar boven schetste, kunnen alleen dit uiterste regtvaardigen. Neen, Edel Mog. Heeren! roept hij uit: wij bevinden ons niet in eenen toestand, welke met dergelijken staat zelfs in de verwijderdste vergelijking kan worden gebragt.

Tot een meer opzettelijk onderzoek der zoogenaamde grieven komende, geeft de spreker zijne meening te kennen, dat dezelve inderdaad niet bestaan, en dus geen' grond kunnen opleveren, om den geregelden loop van 's lands financiën te stremmen. Het *onderwijs*, zoodanig als het thans is geregeld, kan geenszins een monopolie worden genoemd; hetzelve is waarlijk vrij, en onderworpen aan wetten, die de proef der ondervinding hebben doorgestaan. Wat onze schoone *moedertaal* betreft, doet de redenaar opmerken, dat zij, die haar in minachting zoeken te brengen, juist diegenen zijn, welke dezelve in het minst niet verstaan. Moet men dan een budjet verwerpen, omdat de Regering die taal wil bewaren in provinciën, waar zij, bij uitsluiting, gesproken wordt? Steunt dit wel op eenigen grond? Men laat in de Zuidelijke provinciën, waar zij de taal der bevolking uitmaakt, de vrijheid, om zich van de Fransche taal te bedienen. Is dit tirannij? Waarover beklaagt men zich dan? Omtrent de *ministeriële verantwoordelijkheid*, welke de redenaar in drie soorten verdeelt, is hij, na in eene uitvoerige ontwikkeling hierover te zijn getreden, tot het besluit gekomen, dat, bij het bestaan van art. 177 der grondwet, welke de hoofden der departementen verantwoordelijk stelt wegens misdrijf in de uitoefening hunner functiën begaan, geene bepaalde wetgeving op dit stuk meer noodzakelijk is. In dit opzigt is de verantwoordelijkheid bij ons beter geregeld, dan in Frankrijk en Engeland, of eenig ander land van Europa.

Hij hecht zijne goedkeuring aan het besluit der Regering, waarbij de bepaling wordt ingetrokken, welke het stemregt ontneemt aan iemand, die op geene *eervolle* wijs uit zekere openbare betrekkingen is ontslagen; alsmede aan het voornemen van het bestuur, om de gemeenschap tusschen de kamers, en de ministeriën te herstellen. De redenaar eindigt zijne redevoering, welke meer dan een uur heeft geduurd en eenen bijzonderen indruk op de vergadering scheen te maken, met de verklaring, dat men het bestuur behoort te ondersteunen, bijzondere gevoelens aan het algemeen belang op te offeren, en alzoo de wetten aan te nemen. Hij zal *voor* de aangebodene begrootingswetten stemmen.

De heer *Alberda van Bloemersma* ontwikkelt in een kort advijs, in de Fransche taal, de redenen, die hem mede de wetten zullen doen aannemen. Men kan geene begrooting wegens voorgewende, daaraan vreemde grieven, afkeuren. In den staat van zaken, waarin wij thans geplaatst zijn, moet men de Regering ondersteunen, om niet de vijanden des Vaderlands de zege te doen behalen. Hij laat wijders aan meer bekwame mannen, dan hij, de taak over, om onzen financiëlen toestand te onderzoeken, en daarin de noodige verbeteringen te maken. Hij zal zijne volledige en geheele toestemming aan het budjet geven.

De heer *van Alphen* weidt in een Nederduitsch advijs uit over den financiëlen toestand des Rijks, in verband beschouwd met de bezuinigingen, waarvoor dezelve vatbaar is. Hij ziet met leedwezen, dat men van tijd tot tijd afwijkt van het liberale stelsel in 1821 aangenomen, het eenige, hetwelk geschikt voor ons is. Het ware beter geweest de belasting op het gemaal te behouden, dan de accijnsen op de dranken, enz. te verhoogen. Na nog vele beschouwingen over de afscheiding der magten, de nuttigheid en noodzakelijkheid der publiciteit, het genot der individuele vrijheid en de vrijheid der Fransche taal, verklaart hij, dat hij voor de thans in beraadslaging zijnde ontwerpen zal stemmen.

De heer *Fres* zal zijn gevoelen met rondborstigheid uiten. Van den eenen kant vreest men, dat de godsdienst door de aanneming van het budjet zal lijden. De redenaar, eerbiedigende de godsdienstige gevoelens zijner medeleden, die van deze meening zijn, tracht hen te dien aanzien gerust te stellen, door aan te merken, dat onze Regering doorslaande bewijzen heeft gegeven van onpartijdigheid en verdraagzaamheid, zoodat men bezwaarlijk een' Staat zou kunnen aanwijzen, waarin meerdere godsdienstige vrijheid is, dan in het Koningrijk der Nederlanden. Van de andere zijde schroomt men, dat, bij de verwerping van het budjet, het Vaderland wordt in gevaar gebragt, het maatschappelijk gebouw zal instorten. Hij deelt niet in die ongerustheid. De Koning, steeds getrouw aan de zinspreuk zijner vaderen, zal de bestaande orde van zaken en de nationale onafhankelijkheid weten te handhaven en te beschermen. Hij zal voor de begrooting stemmen.

De heer *Repelaer* is van oordeel, dat in ons financiële stelsel meer en meer verbeteringen worden gebragt; en ziet dus, vooral in de tegenwoordige omstandigheden, geene redenen, om zich tegen de wet te verklaren; eene verwerping zou, naar zijn inzien, heillooze gevolgen kunnen hebben.

De heer *Luyben* is van een tegenovergesteld gevoelen. Hij ontvouwt de redenen, die hem beletten de voorgedragene wetten aan te nemen. Eerstelijk, nopen hem daartoe de grieven, en wel voornamelijk die wegens het onderwijs; en ten andere, bedenkingen uit de begrooting zelve ontleend. Hij zou, met zijn geacht medelid, den heer *Luzac*, verlangd hebben, dat de tien hoofdstukken, waaruit de begrooting is zamengesteld, in even zoo vele ontwerpen van wetten wierden verdeeld, en dat men over elk derzelve afzonderlijk stemde; verder, dat de wetten op de middelen, voor zoo verre de accijnsen betreft, vóór de discussie over de begrooting waren behandeld geworden; dat de additionele opcenten op het eenjarige budjet wierden gebragt; zij zijn uit hunnen aard veranderlijk en behooren bij gevolg, naar de grondwet, op dat budjet en niet op de tienjarige begrooting; wijders, dat de fondsen voor de nationale nijverheid niet voor andere einden wierden besteed, dan waarvoor zij bestemd zijn; dat er eene meerdere specificatie plaats had van de onderdeelen der uitgaven; dat er meerdere evenredigheid wierd in acht genomen, ten aanzien van de uitgaven voor de Roomsch-Katholijke en Protestantsche eerdiensten, ten voordeele van de Roomsch-Katholijke geestelijkheid, welke hij meent, dat niet in evenredigheid van de Protestantsche is bezoldigd. Hij zou ook nog verlangd hebben, dat de uitgaven voor het *wandrogtelijk Collegium Philosophicum* niet op de begrooting waren gebragt, daar zij niet meer noodzakelijk zijn, na de opening van de bisschoppelijke seminariën. Eindelijk, is de bepaling van art. 4 van het ontwerp van wet, houdende de middelen ter voorziening in de uitgaven op de tienjarige begrooting, voor hem een beletsel, om die begrooting aan te nemen. Maar hij is niet ongenegen zijne goedkeuring aan eene transitoire wet te hechten, welke hij oordeelt in geenen deele met de grondwet strijdig te zijn. Hij eindigt met deze woorden: „Ik leg ook, gelijk een mijner achtenswaardige ambtgenooten, de hand op de borst, en zeg, dat ik volkomen overtuigd ben, dat ik den Vorst en het Vaderland niet beter kan dienen, dan met rondborstig voor mijn gevoelen uit te komen en mijne goedkeuring aan de begrootingswetten te weigeren."

De zitting wordt opgeheven en bepaald op morgen, te elf uren.

Zitting van Donderdag, den 17 December.

In de zitting van heden zijn ingekomen onderscheidene petitiën, betrekkelijk de voorgestelde wetten op de accijnsen, en ten aanzien der zoogenaamde grieven. Onder deze laatste telde men petitiën uit de Provincie Antwerpen, die door 20,769 personen onderteekend waren, alsmede verzoekschriften uit Namen, Luxemburg en Overijssel. Voorts zijn ontvangen contra-petitiën uit eene gemeente in de nabijheid van Kortrijk, en uit eene andere gemeente van O. Vlaanderen.

De Kamer heeft de beraadslagingen over de begrootingswetten, in tegenwoordigheid van Z. E. den minister van financiën, vervolgd.

De heer *Angillis* heeft in eene uitgebreide redevoering te kennen gegeven, dat de verhooging van de accijnsen op het bier, den onmisbaren drank voor de talrijke klasse der werklieden, en op het gedistelleerd zijne goedkeuring niet konde wegdragen. Hij heeft wijders verklaard, te deelen in het gevoelen van den heer *Luzac*, dat men de begrootings wetten, hoofdstuk voor hoofdstuk, in overweging behoorde te nemen. — Hij heeft zich beklaagd over het geheimzinnige van het amortisatie-syndicaat, en daarbij uitgeweid over zeker werkje van een' Hoogduitschen schrijver, in hetwelk onder andere ook deze aangelegenheid wordt behandeld, — en heeft hierbij te kennen gegeven, dat hij het stelsel van telkens herhaalde geldleeningen, als hoogst verderfelijk, afkeurde. — Na te hebben aangemerkt, dat, naar zijn inzien, er nog meer afdoende bezuinigingen kunnen worden ingevoerd, heeft hij beweerd, dat men het bestuur geenszins de middelen wil weigeren, die noodig zijn, om te voorzien in de behoeften van den Staat.

Naar het oordeel des redenaars, beleeft men in Nederland niet alleen vrede, maar ook rust, en heeft Z. M. de Koning, bij zijne reize door de Zuidelijke provincien des Rijks, niets dan liefde voor zijnen persoon en eerbied voor de wetten kunnen bespeuren. „Verscheidene redenaars," dus vervolgde de spreker, „hebben te kennen gegeven, dat zij bereid waren, den troon te verdedigen, maar zij zullen geene gelegenheid daartoe vinden. Ook ik, en die eenstemmig met mij denken zijn gereed, om tot de verdediging van den troon mede te werken. Wij hebben geen ander belang, en zijn even vijandig van onrust, tweespalt en wanorde, als zijlieden." — De redenaar heeft niet bepaaldelijk verklaard, welke zijne stem zoude zijn.

Daarna hebben nog het woord gevoerd:

Voor de wetten de heeren: *Van Asch van Wyck*, *Van Sytzama*, *Geelhand*, *Boddaert* en *Lemker*.

Tegen de wetten de heeren: *Du Roisin*, *Fallon*, *Barthélémy* en *De Secus*.

De zitting is te 4 uren opgeheven om morgen ochtend te 10 uren te worden vervolgd.

Zitting van Vrijdag, den 18 December.

In deze bijeenkomst heeft de Tweede Kamer de beraadslagingen over de begrootingswetten nog niet kunnen ten einde brengen.

Alvorens tot dezelve over te gaan, heeft de centrale sectie verslag uitgebragt over het laatst voorgedragen ontwerp, wegens den omslag van de hoofdsom der grondbelasting over de onderscheidene provinciën. Men heeft besloten, dat de beraadslagingen over dit ontwerp onmiddellijk op die over de begrootingswetten zullen volgen.

De heer *van den Hove* heeft zich tegen de voorgedragene wetten verklaard; — en de heer *de Brouckère* heeft mede in eene uitgebreide redevoering te kennen gegeven, zijne goedkeuring geenszins aan dezelve te kunnen hechten.

Ook de heer *de Gerlache* heeft in 't breede de redenen in 't midden gebragt, die hem beletteden, de wetten aan te nemen.

De heer *de Jonge* heeft zich in eene uitgebreide redevoering in de landtaal, die met veel belangstelling is aangehoord, voor de begrootingsnwetten verklaard.

De heer *de Celles* heeft over het budjet gesproken en heeft onderscheidene aanmerkingen op hetzelve in 't midden gebragt. Hij heeft vervolgens uitgeweid over de vrijheid van de drukpers, van welke hij verzekerde een groot voorstander te zijn. — Hij heeft ook gesproken van de ministeriële verantwoordelijkheid, welke hem voorkwam nuttig en noodzakelijk te wezen, gelijk ook over het vrij gebruik der Fransche taal. De slotsom zijner bedenkingen kwam daarop neder, dat hij zich gedrongen voelde, om tegen de voorgestelde ontwerpen van wet te stemmen.

De heer *Fokkema* heeft aangemerkt, dat hij slechts weinig over de geldmiddelen, maar in tegendeel veel over andere, daar geene gemeenschap mede hebbende, onderwerpen heeft hooren spreken. — Hij heeft verscheidene aanmerkingen op het geldelijk beheer van den Staat gemaakt; naar zijn oordeel, behoorden al de uitgaven, zonder eenig onderscheid, op de begrooting te zijn gebragt; — hij verlangde ook meer vereenvoudiging in geheel het stelsel, en oordeelde inzonderheid het amortisatiesyndicaat geenszins bevorderlijk voor 's Rijks belangen; maar hij rekende zich niettemin, uit hoofde der omstandigheden, in welke men zich bevond, verpligt, om voor de begrootingswetten te stemmen.

De heer *de Langhe* heeft zich tegen de wetten verklaard; zoo wel uit hoofde van de hem te hoog voorkomende uitgaven, als wegens het voortdurend bestaan van bezwaren, over welke men zich te regt beklaagde. — De heer *van Sassen van IJsselt* heeft mede te kennen gegeven, tegen de begrootingswetten te zullen stemmen, zoo uit hoofde der bij voortduring bestaande grieven, als ter zake der te hoog opgedrevene uitgaven. Onder de grieven heeft hij, in de eerste en voornaamste plaats, opgenoemd de niet verantwoordelijkheid der ministers en de steeds belemmerde onbepaalde vrijheid van het onderwijs.

De heer *van Lijnden van Hoevelaken* heeft zich in een beknopt advijs voor de begrootingswetten verklaard.

Daar er nog elf leden waren ingeschreven, om het woord te voeren, heeft de Voorzitter voorgesteld, de beraadslagingen dezen avond te vervolgen, en is bij hoofdelijke stemming daartoe besloten.